

nedap
De kracht van het individu
Verslag over 2006

Verslag van de N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek
"Nedap" over het zeventenzeventigste boekjaar 2006

Opgericht 27 september 1929.

Sinds 1949 genoteerd aan Euronext N.V.

In het privéleven vertonen mensen op allerlei gebied ondernemend gedrag en overheerst het zelfstandig nemen van beslissingen. Huizen en auto's worden gekocht, hypotheek en verzekeringen worden afgesloten. Leren door doen. Als ze het niet goed doen, moeten ze op de blaren zitten, dat hoort er nu eenmaal bij. Iedereen vindt dat doodnormaal. In hobby's en verenigingen kunnen mensen hun ideeën, inventiviteit en creativiteit kwijt. Eigen verantwoordelijkheid is vanzelfsprekend. Niemand gebruikt het woord workaholic. In het privéleven ondernemen mensen van alles en hebben daar veelal plezier in.

In het bedrijfsleven heersen vooral regels, functies en CAO's. Collectiviteit en onpersoonlijkheid gaan hier vaak hand in hand. Wie de boekwerken over rechten van werknemers leest krijgt de indruk alsof we nog leven aan het begin van de vorige eeuw. Alsof de westerse mens van toen nu nog dezelfde onmondige en kwetsbare mens is die vooral beschermd moet worden tegen uitbuitende werkgevers. Wat in het privéleven normaal is, geldt kennelijk niet voor het bedrijfsleven.

De wereld is in de laatste dertig, doordat meer mensen een gekregen, door nieuwe technologieën en economische ontwikkelingen. De meeste mensen in de huidige tijd zijn mondig en weerbaar en kunnen goed voor zichzelf opkomen. De toekomst wordt niet meer bepaald door de kracht van de massa, maar door de kracht van het individu. Het gaat om ideeën, inventiviteit, creativiteit, verantwoordelijkheid en ondernemingszin. Eigenschappen die zeer persoonlijk zijn.

Werknemers worden vaak aangeduid als het echte kapitaal van de onderneming. Maar dit kapitaal zit opgesloten in het hoofd, karakter en ideeën van de individuele medewerker. Dit kapitaal kan alleen renderen als er voldoende ruimte voor is.

Er zijn genoeg mensen die hun ziel en zaligheid in het werk leggen en verantwoordelijkheid willen dragen. Dat zijn geen werknemers maar ondernemende medewerkers of meewerkende ondernemers.

Veel bedrijven laten dit kapitaal van ideeëncracht onvoldoende renderen. Krampachtig wordt vastgehouden aan bestaande structuren. Hierbinnen vormen beheersing van het proces, regels en controle veelal de basis. Het individuele moet zich aanpassen aan de collectiviteit. Afwijkingen van het bestaande worden niet toegestaan en dat geldt overigens niet alleen voor het bedrijfsleven. Controle en regels leiden zo heel gemakkelijk tot het indammen van afwijkende ideeën, tot het uitsluiten van uitdagingen, tot het niet inslaan van nieuwe wegen. Juist dat laatste is in een sterk veranderende wereld zo nodig omdat de bestaande wegen doodlopen.

Controle lijkt zekerheid te geven, maar heeft meer weg van struisvogelpolitiek. De zekerheid om verder te komen krijg je alleen door dingen te doen die je nog niet eerder hebt gedaan of door iets te doen waarvan de uitslag niet bij voorbaat vaststaat. Dus door te ondernemen, met een goed gevoel bij en met geloof in wat je doet.

Niet iedereen zal een ondernemende medewerker willen of kunnen zijn. Dat hoeft ook niet. Maar diegene die het in zich heeft, moet wel de kans krijgen.

Nedap is al gewend om het werk te benaderen vanuit ondernemingszin en eigen verantwoordelijkheid, vanuit de kracht van het individu. Voor de ondernemende medewerker proberen we om de hoogte van de beloning af te stemmen op de persoonlijke inventiviteit en ondernemingszin.

Inhoud

8 Bericht van de raad van commissarissen

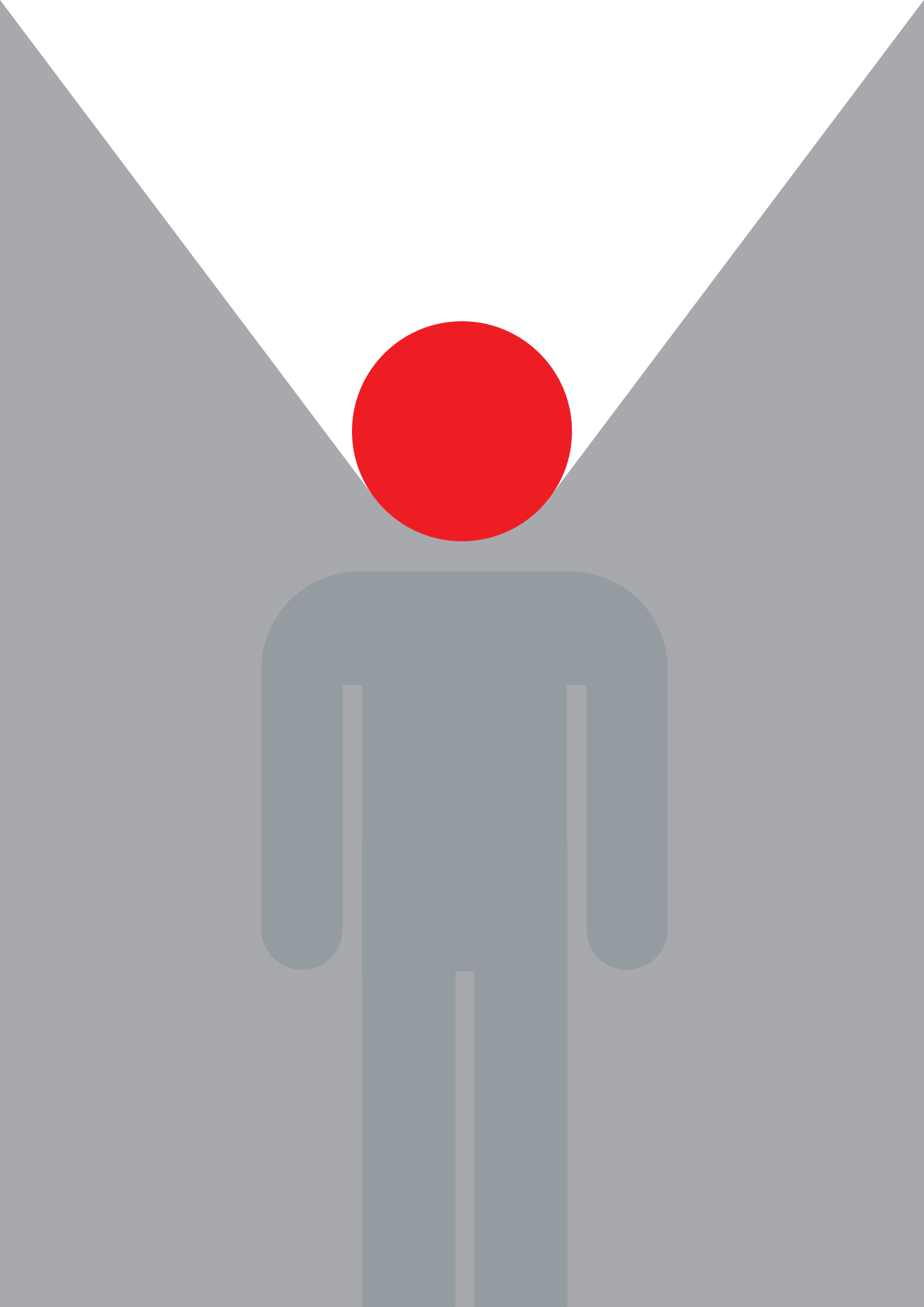
14 Directieverslag

- 14 2006 in het kort
- 16 Bestuur
- 16 Medewerkers en organisatie
- 18 Markt
- 30 Financieel
- 31 Gegevens over het aandeel Nedap
- 31 Vooruitzichten

34 Jaarrekening

72 Overige gegevens

- 72 Accountantsverklaring
- 74 Vijf jaar Nedap
- 76 Statutaire bepaling inzake de winstbestemming conform artikel 45
- 76 Winstbestemming
- 77 “Stichting Preferente Aandelen Nedap”
- 77 Profielschets raad van commissarissen
- 80 Gegevens commissarissen
- 82 Ondernemingen en leiding

Bericht van de raad van commissarissen

Aan aandeelhouders

Bijgaand het door de directie opgestelde verslag over 2006, waarin ook de jaarrekening is opgenomen. Deze jaarrekening is door KPMG Accountants N.V. gecontroleerd en van een goedkeurende verklaring voorzien. Deze is opgenomen onder Overige gegevens.

Het verslag over 2006 en het accountantsrapport zijn met de directie besproken in aanwezigheid van de accountant en controller. Door de discussie met de aanwezigen, in samenhang met de kennis verkregen door de in de loop van het jaar ontvangen en besproken periodieke rapportages, zijn wij ervan overtuigd dat het verslag over 2006 een goede basis vormt voor de door de Raad jegens u af te leggen verantwoording met betrekking tot het gehouden toezicht.

Wij adviseren u de jaarrekening over 2006 vast te stellen.

Nedap heeft het jaar 2006 afgesloten met een winst toekomend aan aandeelhouders van € 12,3 miljoen, € 1,84 per aandeel. In overeenstemming met art. 45 lid 1 van de statuten is vastgesteld om € 1,3 miljoen toe te voegen aan de overige reserves, waarna € 11,0 miljoen (€ 1,65 per aandeel) beschikbaar is voor dividend.

Als onderdeel van het financiële beleid houden wij in principe een solvabiliteit van 45% aan, waarbij de onverdeelde winst niet tot het eigen vermogen wordt gerekend. Omdat de balans een momentopname is, worden kortetermijnpieken of -dalen in het werkkapitaal buiten beschouwing gelaten bij de bepaling van het bedrag dat aan de Overige reserves wordt toegevoegd.

De solvabiliteit ligt ultimo 2006 op 41%. Dit cijfer ligt laag door hoofdzakelijk balansverlenging als gevolg van een te hoge voorraad en een toevallige hoge stand van de liquide middelen. De voorraad lag aan het eind van het jaar op € 20,2 miljoen, ruim € 5 miljoen hoger dan gewenst. Het terug moeten halen van uitbestede productie is hiervan de oorzaak. Naar verwachting zal de voorraad aan het eind van 2007 weer richting het gewenste niveau zijn gegaan.

Naast regelmatige contacten tussen de voorzitter van de Raad en de voorzitter van de directie heeft de Raad in het verslagjaar viermaal met de directie vergaderd.

De periodieke rapportages en de gang van zaken zijn iedere keer een vast agendapunt. Tienmaal per jaar rapporteert de directie aan de Raad. In deze rapportages wordt de gang van zaken per marktgroep toegelicht aan de hand van de cijfers. Ook de balans en het investeringenoverzicht maken vast onderdeel uit van de rapportage. De openheid van de toelichting en de snelheid waarmee de rapportage na afsluiting van de periode verschijnt, vormen een goede basis voor het uitoefenen van toezicht op het bestuur. Eén keer per jaar maakt de directie een overzicht waarin de verwachtingen voor de komende twee jaar per marktgroep worden toegelicht. Voor het eerste jaar wordt de verwachte gang van zaken per marktgroep uitvoerig toegelicht, alsmede de te verwachten investeringen. De verwachte gang van zaken vormt de basis voor de periodieke rapportage. Het tweede jaar is de aandacht voornamelijk gefocust op de opbrengsten en toegevoegde waarde. Naast de periodieke rapportages vormen gesprekken met marktgroepleiders en ondernemingsraad een belangrijke bron voor het verdiepen van inzicht in de wijze van werken bij Nedap.

Opmerkelijk is de sterke, praktische focus op het leveren van onderscheidend vermogen voor de klant. Hierdoor wordt luchtflitseriej vermeden. Vernieuwing bestaat bij Nedap zelden uit grote ontwikkelingsprojecten. Door het leveren van onderscheidend vermogen is het vernieuwingsproces een continu proces van kleinere stappen. Hierdoor kunnen verhoudingsgewijs ook zo weinig ontwikkelingsinspanningen worden geactiveerd. Leren door doen in de praktijk.

De autonome groeistrategie wordt ingevuld door een aaneenrijging van kleinere stappen, waarbij de klant de rode draad is. Voor de Raad is het van groot belang om, vanuit zijn toezichhoudende verantwoordelijkheid, te zorgen dat de aandacht voor onderscheidende kwaliteit van de opbrengsten en aandacht voor autonome opbrengstengroei in evenwicht blijven.

Aan de met vakbonden overeengekomen afspraak om 2% van de nettowinst, alleen bij winstgroei, over te maken aan een stichting die met dit bedrag uitsluitend Nedap aandelen mag inkopen, werd uitvoerig aandacht besteed. Deze stichting is van en voor de medewerkers. Hierin wordt de bedrijfscultuur van Nedap, die zorgt voor een succesvolle groeistrategie, verankerd. De stichting zal niet meer aandelen kopen dan nodig is om op momenten dat bedrijfscultuur en -strategie van Nedap op de agenda staan, een serieuze gesprekspartner te zijn. De Raad vindt dit een zeer goede zaak.

Ook werd uitvoerig aandacht besteed aan het moeten terughalen van uitbestede productie en het, in eigen beheer, onderbrengen van deze productie in Nederland. Wij hopen dat iedereen ervan doordrongen is dat deze producten in concurrentie met zgn. lagelonenlanden, moeten worden geproduceerd.

Evenals in voorgaande jaren vond een evaluatie plaats van het accountantskantoor KPMG. Op grond van de uitkomsten hiervan ziet de Raad geen reden om de door de algemene vergadering van aandeelhouders in 2006 voor drie jaar aan KPMG Accountants N.V. verleende opdracht ter discussie te stellen.

Door het aftreden van de heer ir. A. van der Klooster in de algemene vergadering van 18 mei 2006 is het aantal commissarissen weer teruggekeerd naar vier. De heer Van der Klooster had al in 2005 meegedeeld zich, bij het volgens rooster aftreden in 2006, niet meer herkiesbaar te stellen.

De heer Van der Klooster is sinds 15 mei 1986 commissaris geweest bij Nedap. Een periode waarin hij Nedap heel goed heeft leren kennen. Met name viel daarbij zijn vermogen op om zich te richten op de kern van de zaak. Hij voelde als geen ander aan wat het betekende om toezichthouder te zijn in een innovatieve omgeving zonder op de stoel van het bestuur te gaan zitten. Met zijn brede ervaring als ondernemer paste hij uitstekend bij een bedrijf als Nedap, geholpen door zijn specifieke kennis en ervaring op het gebied van marketing, bedrijfsorganisatie en financiën.

Wij willen hem danken voor zijn verdiensten die hij zowel voor Raad als onderneming heeft gehad.

De heer drs. M. Veninga is door de algemene vergadering van aandeelhouders herbenoemd tot lid van onze Raad in de jaarvergadering van 18 mei 2006, nadat zowel de ondernemingsraad als de algemene vergadering van aandeelhouders te kennen hadden gegeven voor deze vacature geen personen aan te bevelen.

Door het vertrek van de heer Van der Klooster kwam de functie van vice-voorzitter vacant. De Raad heeft unaniem besloten om mw. Prof. dr. J.P. Bahlmann tot vice-voorzitter te benoemen.

De Raad is van mening dat de hem opgelegde wettelijke taak van het houden van toezicht op en het met raad ter zijde staan van de directie, goed kan worden uitgeoefend. Alle leden voldoen aan de in de Corporate Governance Code gestelde eisen met betrekking tot onafhankelijkheid en deskundigheid.

In het gezamenlijk gevoerde gesprek over het functioneren van de Raad kwamen geen zaken naar voren die nadere aandacht behoefden. De voorzitter en vice-voorzitter van de Raad hebben, zoals afgesproken, individuele gesprekken gevoerd met de directieleden. Hierover hebben zij in één van de commissarissen-vergaderingen rapport uitgebracht.

Tot slot willen wij directie en medewerkers complimenteren met de uitstekende resultaten over 2006. Het was geen gemakkelijk jaar, ook al doen de cijfers anders vermoeden. Continu bezig zijn met onderscheidend vermogen vraagt een grote, persoonlijke inzet.

Groenlo, 15 maart 2007

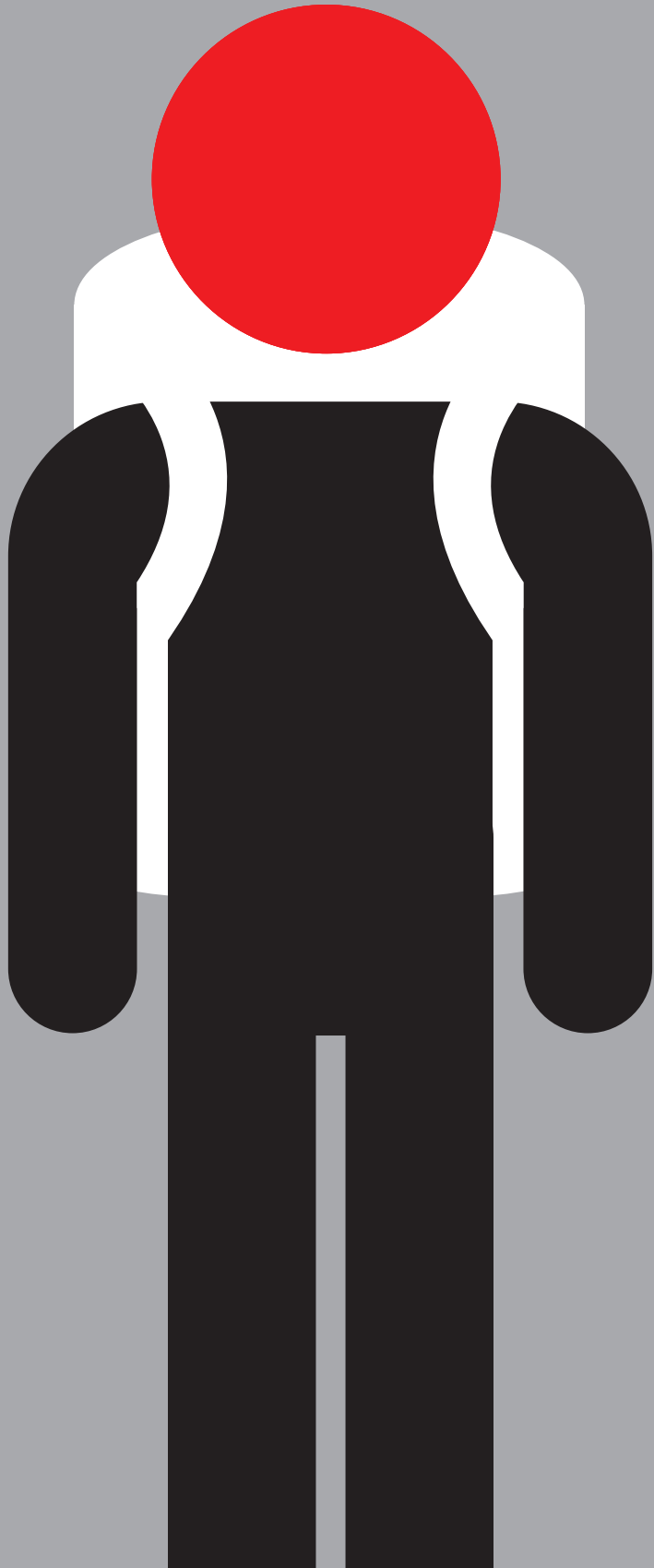
De raad van commissarissen

A. van der Velden, voorzitter

J.P. Bahlmann, vice-voorzitter

A.J. Berkhout

M. Veninga

Directieverslag 2006

2006 in het kort

De opbrengsten over 2006 lieten een fraaie 14% autonome stijging zien en kwamen uit op € 138,5 miljoen (opbrengsten 2005: € 121,4 miljoen). De toegevoegde waarde van de opbrengsten bleef met 63% gelijk aan vorig jaar. De uit de hogere opbrengsten voortvloeiende toegevoegde waarde was meer dan voldoende om de 12% hogere bedrijfslasten op te vangen. Per saldo kon de bedrijfswinst met 34% stijgen tot € 17,5 miljoen, zijnde 12,6% van de opbrengsten.

Het resultaat van onze geassocieerde deelneming Nedap France herstelde zich met € 0,9 miljoen (voor belastingen) uitstekend van het achterblijvende resultaat van € 0,3 miljoen over 2005. Verder daalde het nominale belastingtarief in Nederland van 31,5 % in 2005 naar 29,6% in 2006. Nagenoeg geheel hierdoor daalde de belastingdruk op het resultaat naar 29,5% (2005: 32,3%) en kwam uit op € 5,2 miljoen.

Per saldo resteerde een recordwinst, toekomend aan aandeelhouders van Nedap N.V., van € 12,3 miljoen, 45% hoger in vergelijking met de € 8,5 miljoen van 2005. In procenten van de opbrengsten kwam de nettowinst uit op 9%. Het rendement op het eigen vermogen, exclusief nettowinst, bedroeg 30%.

Per aandeel kwam de winst uit op € 1,84 (2005: € 1,28). Op grond van het gehanteerde dividendbeleid wordt het dividend vastgesteld op € 1,65 (2005: € 1,15), een contante uitkering van 90%.

Belangrijk uitgangspunt voor het dividendbeleid is een solvabiliteit van rond de 45%, waarbij de nettowinst niet tot het eigen vermogen wordt gerekend. De solvabiliteit lag voor 2006 op 41%. Door de problemen rond de uitbesteding van productie en het uiteindelijk noodgedwongen terughalen hiervan steeg de voorraad – incidenteel – sterk tot € 20,2 miljoen en lag daarmee ca. € 5 miljoen hoger dan de bedoeling was. Daarnaast is bij de bepaling van het dividend rekening gehouden met het relatief hoge saldo liquide middelen van € 2,9 miljoen (normaal rond de € 1 miljoen) ultimo 2006.

Met uitzondering van de marktgroepen Power Supplies (elektronische besturingen gebaseerd op vermogenselektronica voor o.a. licht, milieu, kantoorautomatisering, medische scanapparatuur en zonne-energie), Specials (telecom-aansluitmateriaal en elektronische besturingen voor comfortfuncties in auto's en voor homecomfort) en Locker Management Systems (sloten en beheersystemen voor lockers), hebben alle marktgroepen bijgedragen aan de winstgroei.

Power Supplies werd nadelig beïnvloed door problemen rond de uitbesteding van productie en het moeten aanpassen van producten aan toepassingsomstandigheden en omgevingsfactoren.

Specials liet, tegen de verwachting in, hogere opbrengsten zien. Hierdoor was de winstdaling minder dan verwacht. Deze marktgroep verkeert in een veranderingsfase waarin nieuwe toepassingen met voldoende onderscheidende kwaliteiten worden ontwikkeld.

Locker Management Systems bevindt zich nog in de opbouwfase. Weliswaar was voor 2006 uitgegaan van hogere opbrengsten en winst maar, ondanks hard werken zat dit er niet in.

De marktgroep **Agri** (veecodemanagement) had ingezet op hogere opbrengsten en winst. Rond het midden van het jaar moest worden gevreesd dat deze groei niet zou worden bewaarheid.

Echter in het laatste kwartaal werd een fraaie eindsprint ingezet waardoor de doelstelling alsnog ruim werd gehaald.

De marktgroep **AVI** (Automatische Voertuigen Identificatie) heeft de verwachtingen voor opbrengsten- en winstgroei meer dan waar gemaakt. Deze groep laat nu al gedurende een groot aantal jaren groei zien.

De in 2005 opgerichte marktgroep **Bibliotheken** (RFID zelfbedieningssystemen) heeft een uitstekende opbrengstengroei en hiermee samenhangende winstgroei laten zien.

Met het installeren van een groot project voor de universiteit van Nottingham lijkt de marktgroep **Education** (lesdeelnamesysteem en beveiliging) vaste voet aan de grond te hebben gekregen in Engeland. Mede door het genoemde project kon de marktgroep het jaar afsluiten met een uitstekende opbrengsten- en winstgroei.

De marktgroep **Healthcare** (automatisering zorgregistratie) is inmiddels niet meer weg te denken op de markt van Nederlandse zorginstellingen. Steeds meer klanten kiezen voor de abonnementsvorm bij het afsluiten van contracten voor gebruik van de geboden oplossingen. Dit betekent minder eenmalige verkoop en meer “recurring revenues”. Deze marktgroep toont een goede groei van opbrengsten en resultaat.

Op enkele procenten na heeft de marktgroep **Retail Support** (anti-winkeldiefstalsystemen, beheer- en informatiesystemen voor voorraaddervingsbestrijding) de – deels incidenteel gedreven – hoge opbrengsten van 2005 geëvenaard. Door een continue aandacht voor onderscheidend vermogen en het ontwikkelen van ideeën bij de medewerkers, is deze marktgroep er in geslaagd toch een winstgroei te laten zien.

Security Management (systemen voor toegangscontrole, betaling, brand- en inbraakmelding, observatie en biometrie) realiseerde een behoorlijke opbrengstenstijging door, onder meer, een zeer grote opdracht. Deze groep heeft in haar prijsmodel de aandacht steeds meer verschoven van hardware naar software. Dit komt sterk tot uitdrukking in de stijging van de toegevoegde waarde en dientengevolge in de winst.

Opbrengsten en winst van de marktgroep **Verkiezingssystemen** groeiden meer dan verwacht door o.a. extra activiteiten rond de Nederlandse parlementsverkiezingen van november jl. Uit de VS werden, zoals verwacht, nog geen opdrachten ontvangen. Ook daar malen ambtelijke molens langzaam.

Van de totale Nedap-opbrengsten werd 52% gerealiseerd in Nederland en 90% in de gehele EU. In 2005 lag dit cijfer op respectievelijk 49% en 89%.

De ontwikkelingsinspanningen bedroegen in 2006 € 12,0 miljoen (2005: € 11,3 miljoen). Hiervan werd € 1,6 miljoen (2005: € 1,4 miljoen) geactiveerd. Aan subsidies werd in totaal een bedrag ontvangen van € 0,7 miljoen. In 2005 lag deze vergoeding op hetzelfde niveau.

Problemen met de uitbesteding van productie waren zo ernstig dat wij ons gedwongen zagen deze activiteiten weer in Groenlo onder te brengen. Een aantal producten was uitbesteed omdat de moeilijkheidsgraad, en daarmee de toegevoegde waarde, te laag is voor het salarisoniveau van de (hand)montagemedewerkers te Groenlo. Inmiddels is het productiebedrijf Inveni B.V. opgericht waar deze producten worden ondergebracht. Uitgangspunt daarbij is het kunnen concurreren met zgn. “lagelonenlanden”.

De investeringen over 2006 zijn uitgekomen op € 8,2 miljoen. Dit is lager dan de verwachte € 9 à € 10 miljoen. Het later dan verwacht opstarten van de bouw van de nieuwe, eigen huisvesting voor onze dochteronderneming Nsecure is hiervan de oorzaak.

Eind van het jaar waren 618 medewerkers in vaste dienst (2005: 613). Hiervan waren er 474 werkzaam te Groenlo (2005: 477) en 144 (2005: 136) bij onze dochterondernemingen. De gemiddelde leeftijd van onze medewerkers ligt op 42 jaar.

Het ziekteverzuim (excl. zwangerschapsverlof) is uitgekomen op 2,8%. In 2005 lag dit cijfer ten gevolge van enkele langdurige ziektegevallen op 3,7%.

Bestuur

Na ruim twintig jaar commissaris te zijn geweest bij ons bedrijf, heeft de heer ir. A. van der Klooster aangegeven niet te willen worden herbenoemd.

In mei 1986 werd de heer Van der Klooster benoemd tot commissaris. Zijn brede ervaring als ondernemer en zijn specifieke kennis op het gebied van marketing, bedrijfsorganisatie en financiën maakten hem bij uitstek geschikt als commissaris bij Nedap. In een bedrijf als Nedap is het bespreken van onderwerpen met betrekking tot vernieuwing zelden een strikt rationele aangelegenheid. Gevoel en intuïtie spelen ook een grote rol. Zijn inzicht maakte dat hij geen man van veel woorden hoefde te zijn. Door zijn karakter kon hij verantwoorde ruimte aan anderen geven. Het is altijd bijzonder spijtig afscheid te moeten nemen van iemand die een grote kennis van en ervaring met Nedap heeft opgebouwd, zonder vast te zitten in het verleden. Wij willen hierbij de heer Van der Klooster bedanken voor al hetgeen hij voor Nedap heeft gedaan.

Ingevolge het vastgestelde rooster van aftreden trad de heer drs. M. Veninga tijdens de op 18 mei 2006 gehouden aandeelhoudersvergadering af als commissaris, waarna hij in dezelfde vergadering werd herbenoemd.

Medewerkers en organisatie

Het zien van verbanden is bij ons bedrijf veelal een basis voor vernieuwing. Soms moet voor echte vernieuwing afstand worden gedaan van bestaande producten met bijbehorende zekerheden. Bovendien verloopt vernieuwing zelden zoals van tevoren gedacht.

Een voorbeeld van het leggen van verbanden leverde de marktgroep Retail Support met het laten doorgroeien van de bekende anti-winkeldiefstalantenne bij winkeluitgangen naar een zuil met reclamemogelijkheden. De marktgroep Healthcare is op die manier voortgekomen uit de "datalogger" van de marktgroep Agri.

Een voorbeeld van het afstand doen van oude zekerheden liet de marktgroep Security Management zien met haar op software gebaseerde security platform. Hier werd radicaal gebroken met het vorige, op hardware gebaseerde, systeem. Bij Agri is eenzelfde ontwikkeling zichtbaar met het nieuwe systeem Nedap Velos en de marktgroep Verkiezingssystemen concentreert zich op internetstemmen. De marktgroep Retail Support ontwikkelt een geheel nieuw, modulair opgebouwd anti-winkeldiefstalsysteem voor klanten die eenvoudig willen beginnen met de alarmeringsfunctie en later door kunnen groeien naar een informatiesysteem.

Bij Nedap vloeit vernieuwing voort uit de werkwijze, die gericht is op het leveren van onderscheidend vermogen aan de klant. Het is niet een of ander kunstje dat geleerd kan worden of een interessant speeltje van managers. Werken vanuit onderscheidend vermogen voor de klant vraagt van de leiding moed om afstand te nemen van het bestaande en ruimte te geven aan verandering. Dat is niet gemakkelijk, want de

af te leggen weg is onbekend en succes is niet verzekerd. Gevoel en intuïtie zijn vaak belangrijker dan de ratio. Een goed bedoelde, maar te rationele benadering door de leiding kan heel gemakkelijk een nieuw idee de grond inboren.

Omdat vernieuwing zelden verloopt zoals gedacht, moet uit tegenvallers toch weer het positieve gehaald zien te worden, want daar wordt men sterker van. Het draait allemaal om mensen.

Om individuen die het lef hebben om nieuwe dingen te doen, om het bestaande aan de kant te zetten. Bij Nedap mogen we niet ontevreden zijn over de positieve veranderingen op het gebied van vernieuwing, maar er is ook nog ontzettend veel te doen. Teveel medewerkers voelen zich nog prettig in hun van oudsher bekende cocon en moeten nog het zelfvertrouwen ontwikkelen dat ook zij kunnen uitgroeien tot een kleurige vlinder. Dit proces van vernieuwing is te vergelijken met het vervangen van een wiel van een rijdende auto en vraagt veel en blijvende aandacht van de leiding.

Met de uitbesteding van productie ten behoeve van de marktgroepen Power Supplies en Specials liep het in 2006 niet zoals gedacht. Aanvankelijk was deze productie ondergebracht bij een bekend bedrijf in Oost-Europa. Hier bleek men na verloop van tijd moeite te hebben met de sterk wisselende productieaantallen. In overleg is de productie verplaatst naar een vestiging van hetzelfde bedrijf in een ander land. Hier bleek zich echter hetzelfde probleem voor te doen.

Forse ondersteuning van Nedap-medewerkers ter plekke gedurende een groot aantal maanden, bleek niet te helpen. Inmiddels is de productie noodgedwongen teruggehaald naar Groenlo, waar de ruimte echter onvoldoende is. Daarenboven betreft het werkzaamheden die worden gekenmerkt door een grote routinematigheid, een lage toegevoegde waarde en daardoor een prijsniveau dat niet voldoende is voor het salarisoniveau van de (hand)montagemedewerkers in Groenlo.

Duidelijk is ons geworden dat dit soort productiewerk onder eigen beheer moet plaatsvinden, want wij hebben de kennis en ervaring. Een tweede overweging hierbij is dat het niet altijd verstandig is deze kennis en ervaring te delen met bedrijven die mogelijk toekomstige concurrenten worden. De vraag is dan waar de productie met een lage toegevoegde waarde moet plaatsvinden, in een lagelonenland of in Nederland?

Hoewel het produceren in een lagelonenland voor de hand ligt, hebben wij besloten om het werk in Nederland te houden. Er zijn in Nederland voldoende mensen die dit werk met plezier willen doen en voor jongeren is het een mooie gelegenheid om werkervaring op te doen. Naar onze mening is het een goede zaak om de maakindustrie en de daarbij behorende kennis voor Nederland te behouden. Eind jaren negentig hadden wij overigens een vergelijkbaar plan, maar dat is toen stukgelopen op het ontbreken van inzicht bij de vakbonden. Gelukkig lijkt dit te zijn veranderd.

Inmiddels is het productiebedrijf Inventi B.V. opgericht waar dit type werk wordt ondergebracht. De leiding is in handen van Nedap medewerkers. De (hand)montagemedewerkers van Inventi komen niet in vaste dienst.

Naast Inventi kent Nedap ook de groep CIMPL (Constructie In Metaal en Plastic). CIMPL is goed ingespeeld op het maken van kleinere series. Dit heeft zij gedaan door slimme constructie-oplossingen en door het kennisveld van de medewerkers te verbreden. Werk dat de capaciteit te boven gaat, wordt uitbesteed. Verder kent Nedap nog een groep voor het automatisch plaatsen van elektronische componenten. Beide groepen laten zien dat fabriceren in Nederland concurrerend kan zijn en daar gaan we Inventi aan toevoegen.

Het aantal medewerkers in vaste dienst is in de loop van het jaar toegenomen met 5 en bedroeg aan het eind van het verslagjaar 618. Hiervan waren er 474 werkzaam in Groenlo (2005: 477) en 144 bij geconsolideerde dochterondernemingen (2005: 136). De gemiddelde leeftijd van ons personeel bedraagt 42 jaar.

Het gemiddelde aantal medewerkers in vaste dienst bedroeg 619 (2005: 614).

Het ziekteverzuim, excl. zwangerschapsverlof) is over 2006 uitgekomen op 2,8%. Over 2005 lag dit cijfer op 3,7%. Enkele langdurige ziektegevallen zorgden toen voor een hoger ziekteverzuim.

In de nieuwe CAO die loopt van 1-04-2006 tot en met 31-03-2007 zijn o.a. de volgende afspraken gemaakt:

- De salarissen worden met ingang van 1-06-2006 verhoogd met 1¼ %.
- Jaarlijks wordt 2% van de geconsolideerde winst na belastingen ondergebracht in een stichting die hiervoor Nedap-aandelen koopt. Het betreft alleen de door autonome groei gerealiseerde winst. Mocht er in een jaar geen winstgroei zijn in vergelijking met het voorgaande jaar, dan wordt deze 2% niet uitgekeerd. Deze afspraak is onder het voorbehoud dat er geen zwaarwegende bezwaren zijn.

Toelichting oprichting stichting:

De medewerkers zijn bepalend voor het realiseren van de autonome groeistrategie van de onderneming. Deze verantwoordelijkheid, het belangrijkste "eigen vermogen", is volledig ingebed in de cultuur van de onderneming. Deze cultuur kenmerkt zich door een op eigen verantwoordelijkheid en ondernemerschap gerichte open, innovatieve en creatieve houding.

Naar de mening van de directie is het gewenst om dit ook materieel te verankeren. Een individueel optie- of participatieplan zou vooral het individuele, financiële aspect benadrukken en te weinig oog hebben voor het gezamenlijke belang van het blijven werken aan een gezonde toekomst voor het bedrijf. In samenwerking met de CAO-partijen is daarom gekozen voor een stichting die voor en namens het personeel aandelen Nedap bezit.

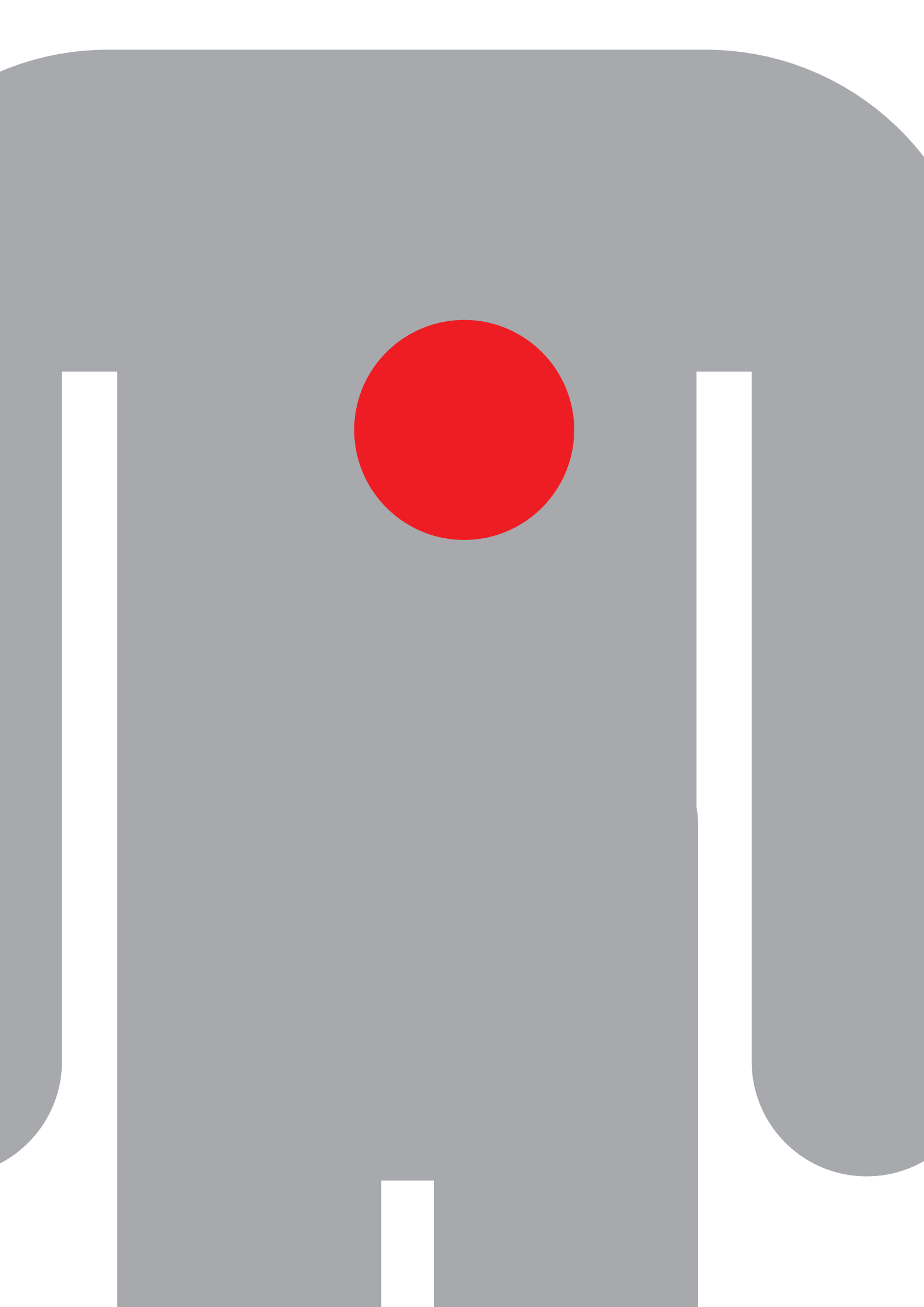
Hoewel relatief beperkt van opzet zal de nieuwe stichting voldoende aandelen verwerven om een serieuze gesprekspartner te worden op momenten dat bedrijfscultuur en -strategie van Nedap op de agenda staan.

Markt

Internettechnologie, software en elektronica vormen de technologische peilers waarop wij toepassingen ontwikkelen voor diverse marktsegmenten. Deze toepassingen zijn gebaseerd op kennis die al in het bedrijf aanwezig is en zich steeds verder uitbreidt. Zonder deze aanwezige kennis zou het veelal ook te duur zijn om superieure oplossingen voor een specifiek marktsegment te ontwikkelen.

Aan de opbrengsten, die in 2006 autonoom met 14% tot € 138,5 miljoen zijn gegroeid, en het handhaven van de toegevoegde waarde (63%) is te zien dat de veelal nieuwe oplossingen een goed onthaal krijgen in de markt.

Wij zijn ons er zeer van bewust dat het door de klant aan ons geschonken vertrouwen niet mag worden geschonden. Dit vertrouwen staat bij ons hoog in het vaandel.

Agri

Rond het midden van 2006 zag het er naar uit dat de opbrengsten- en, hiermee samenhangend, de winstdoelstelling voor 2006 niet zouden worden gehaald. Echter, in het laatste kwartaal werd een fraaie eindspurt ingezet waardoor de doelstelling ruim werd gehaald. Verhoging van het BTW-tarief in Duitsland, landbouwsubsidies voor Oost-Europa en een aantrekkelijke markt voor melkrobots waaraan wij toeleveren, speelden hierbij een belangrijke rol.

De marktgroep concentreert zich op het verbeteren van het rendement van de melkvee- en varkenshouderij door automatische voerverstrekking aan koeien en varkens en het geven van informatie aan de melkvee- en varkenshouder.

De verplichting om varkens op een meer diervriendelijke manier – groepshuisvesting – te houden en de steeds grotere schaal waarop dit gebeurt, zorgen voor een toenemende vraag naar automatiseringssystemen.

Om de schaalbaarheid van onze systemen in de varkenshouderij beter aan te laten sluiten op de veranderende omstandigheden en om de gebruikersvriendelijkheid te vergroten, is enkele jaren geleden al begonnen met een nieuw systeem, Nedap Velos geheten. Dit systeem is software georiënteerd en gebaseerd op het in de marktgroep Security Management ontwikkelde AEOS.

De goede reacties op dit nieuwe systeem hebben al geresulteerd in een groot aantal bestellingen.

Nedap Velos zal ook als basis dienen voor toepassing in de melkveehouderij. Deze sector wordt gekenmerkt door een hoge automatiseringsgraad en een beperkt aantal aanbieders en leveranciers van automatiseringssystemen. Verlies van een klant, door bijv. een overname, kan een ingrijpende invloed hebben op de opbrengstenontwikkeling. Met Nedap Velos is het mogelijk om geleidelijk delen van bestaande, minder flexibele automatiseringssystemen te vervangen. Hierdoor wordt het eenvoudiger om partijen, die nog geen producten van Nedap betrekken, over de streep te halen.

Van groot belang hierbij is de wijze waarop producten – via een dealernetwerk – in de markt worden gezet en op welke wijze hierover met de markt wordt gecommuniceerd.

Het is een goede ontwikkeling dat bij het op de markt zetten van een verbeterde uitvoering van de stappenteller – een apparaat dat aan de hand van de beweeglijkheid van de koe indicaties geeft over tochtigheid en/of gezondheid – een medewerker van de marktgroep het initiatief heeft genomen om de introductie vergezeld te doen gaan van een marketingprogramma.

Verhoging van de commerciële slagkracht, toegenomen aandacht voor de marketing in samenhang met vernieuwing van de productlijn maken dat Nedap haar positie in beide marktsegmenten verder kan uitbreiden. Fusies bij afnemers, politieke besluitvorming en/of dierziektes kunnen op korte termijn de opbrengstenontwikkeling beïnvloeden.

AVI

Er is een gestaag groeiende vraag naar toepassingen van automatische voertuigenidentificatie, waarbij de herkenning vanuit het oogpunt van security een belangrijk en groeiend onderdeel vormt. Veelal betreft het toepassingen op het gebied van toegangscontrole voor bedrijfsterreinen, luchthavens en zogenaamde “gated communities”. Mede door de continue uitbreiding van het aantal dealers, wereldwijd, laten de opbrengsten in 2006 een zeer bevredigende stijging zien. De groei kwam in 2006 vooral uit Noord-Amerika (o.m. openbare nutsbedrijven) en Azië.

In 2006 is onverminderd doorgedaan met de verdere ontwikkeling van het stallingsgarage-concept (kleinere parkeergelegenheden en stadsafsluiting). De ontwikkeling van dit concept is geïnitieerd om op termijn minder afhankelijk te worden van het product TRANSIT, dat nu – in verschillende uitvoeringen en toepassingen – de hoofdmoot vormen van de opbrengsten.

Samen met de marktgroep New Business wordt bekeken of het mogelijk is om met behulp van een – draadloze – parkeersensor 100% nauwkeurig weer te geven waar en welke parkeerplaatsen niet bezet zijn.

Gelet op de ontwikkelingen binnen deze marktgroep, zowel technologisch als markttechnisch, verwachten wij dat de groei verder zal doorzetten.

Bibliotheken

De relatief jonge marktgroep Bibliotheken heeft, te midden van een snel groeiend aantal nieuwe concurrenten, in 2006 een uitstekend resultaat neergezet. Inmiddels zijn de RFID zelfbedienings- en logistieke systemen in korte tijd een begrip geworden in België, Duitsland, Frankrijk en Nederland, terwijl in Spanje de eerste stappen zijn gezet.

Het onderscheidend vermogen is versterkt met nieuwe ontwikkelingen als een “intelligente boekenkast” en een “tunnellezer” waarmee grotere hoeveelheden media (boeken, cd's, dvd's) gelijktijdig kunnen worden verwerkt.

De ontwikkelingen hier zijn ook van belang vanwege het feit dat ze onze internationale organisatie op een praktische wijze leren te werken met RFID in een primair bedrijfsproces.

In de marktgroep zijn diverse medewerkers actief die vrijwel allemaal afkomstig zijn uit andere delen van de organisatie. Zij hebben zich ontpopt tot een bijzonder gedreven en creatieve groep die haar weg in deze – voor Nedap – nieuwe markt weet te vinden. Het opbouwen van een eigen positie in een nieuwe markt is niet eenvoudig. Het is dan ook een compliment voor alle betrokkenen dat zij in een relatief korte periode al een uitstekend resultaat hebben gerealiseerd.

De ervaring en systematiek van het werken met het EASi/Net informatie platform van de marktgroep Retail Support vormen een groeiende bijdrage aan de oplossingen die wij bibliotheken kunnen bieden. Uiteraard worden nieuwe ontwikkelingen, als het e-book, nauwlettend gevolgd.

Door de verdere uitbouw van de internationale verkooporganisatie en nieuwe ideeën, worden goede groeimogelijkheden verwacht.

Education

Deze marktgroep heeft het jaar afgesloten met een goede opbrengsten- en winstgroei. Hierbij valt op dat het zwaartepunt van de opbrengsten van deze relatief nieuwe marktgroep telkens in het tweede halfjaar ligt. Wij verwachten dat naarmate de marktgroep groeit, het verschil met het eerste halfjaar geleidelijk zal worden genivelleerd.

In de tweede helft van 2006 kregen de opbrengsten een behoorlijke impuls door het opleveren van het project van de universiteit van Nottingham in Engeland. Het is een uitstekende prestatie dat de marktgroep dit, na een moeilijke start, heeft gerealiseerd. Inmiddels zijn ook verkoopactiviteiten in België gestart.

Om een rol van betekenis voor onze klanten te blijven behouden, is het noodzakelijk om onze systemen aan te passen aan veranderingen in het onderwijs, zoals de verschuiving van klassikale naar competentiegerichte lesvormen. Met onze nieuw ontwikkelde webbased software, die naar verwachting in

de eerste helft van 2007 op de markt zal komen, bieden wij scholen steeds betere mogelijkheden om studenten, ouders en stagebedrijven informatie te geven over presentie en absentie. In de afgelopen paar jaar is op scholen het security aspect een steeds grotere rol gaan spelen. Met onze systemen voor toegangsverlening en beveiliging van lockers (opbergkastjes) zijn wij hier uitstekend voor toegerust. Door gebruik te maken van het op software gebaseerde security platform AEOS kan de dynamiek van het onderwijs op een flexibele manier worden meegenomen in onze bestaande systemen. Op grond van onze toegenomen verkoopactiviteiten verwachten wij voor de komende jaren een voortgaande groei.

Healthcare

De gang van zaken bij Healthcare was in 2006 voorspoedig. Opbrengsten en winst zijn verder gegroeid, waarbij de opbrengsten in toenemende mate gegenereerd worden door abonnementen. De marktgroep heeft zich in de afgelopen jaren weten te ontwikkelen tot marktleider in Nederland. Eind 2006 zijn 30.000 zorgprofessionals bij 130 organisaties uitgerust met de Nedap-oplossing.

Vanuit de doelstelling:

“het vergroten van de beschikbare tijd voor zorg door werkzaamheden die niet tot de kernactiviteiten van de zorgverlener horen, te automatiseren”.

heeft de marktgroep het iO-concept ontwikkeld, waarbij eenvoud en gebruikersgemak uitgangspunten zijn.

“Near field communication” is een nieuwe technologie die het gebruik van de mobiele telefoon als middel voor zorgregistratie en -informatie, de iO TouchPro, mogelijk maakt. Eenvoud en gebruikersgemak zijn ook hier belangrijke kenmerken. In 2006 werden bij een grote thuiszorginstelling 4.500 medewerkers van de iO TouchPro voorzien; het meest omvangrijke thuiszorgregistratieproject ooit. Nu kan op eenvoudige wijze aanvullende en/of nieuwe informatie aan de zorgverlener worden meegegeven.

Zorginstellingen hebben de mogelijkheid om de diensten van Nedap in abonnementsvorm af te nemen. Een toenemend aantal klanten maakt inmiddels van deze mogelijkheid gebruik. In 2007 zal ongeveer 50% van de opbrengsten afkomstig zijn uit abonnementen. Deze abonnementen worden voor een periode van drie jaar afgesloten.

De marktgroep heeft inmiddels een stadium bereikt dat de eerste schreden in het buitenland kunnen worden gezet.

Op grond van de goede respons uit de markt wordt een verdere groei van opbrengsten en winst verwacht.

Locker Management Systems

Voor 2006 waren opbrengsten- en winstgroei verwacht, maar helaas werd het harde werken niet beloond. Weliswaar liet de eerste helft van het jaar hogere opbrengsten zien, maar door een zwakke markt bleef de doorgroei in het tweede halfjaar uit.

Om de marktgroep een goede toekomst te kunnen bieden, concentreren wij ons op oplossingen waar lockers een extra toegevoegde waarde hebben in het bedrijfsproces. Hierbij speelt het op software gebaseerde security platform AEOS een belangrijke rol.

Deze jonge marktgroep is relatief klein. Dit betekent dat zij niet de middelen heeft van grotere marktgroepen en dus is aangewezen op de eigen vindingsrijkheid. Dat dit goed werkt, was zichtbaar aan het ontwerp van een nieuwe polsbandinname-unit voor lockers in zwembaden.

De vorige unit was een technisch complex, storingsgevoelig, mechanisch apparaat dat tot de nodige ergernis heeft geleid.

Alle aandacht is gericht op een verdere, goede uitbouw van deze marktgroep.

Power Supplies

Voor 2006 was een groei van opbrengsten en resultaat verwacht. Het jaar werd echter afgesloten met opbrengsten die op het niveau van 2005 bleven steken. Het resultaat moest een behoorlijke veer laten. De eerder beschreven problemen met uitbesteding van productie en het moeten aanpassen van producten aan nieuwe toepassingsomstandigheden en omgevingsfactoren, zijn de voornaamste veroorzakers van deze onverwachte ontwikkeling. Gelukkig zijn het incidentele zaken, die de goede vooruitzichten van deze marktgroep niet belemmeren. Sterker, de problemen versterken de groep.

Dat de opbrengsten nog op het niveau van 2005 zijn gebleven, geeft aan dat de onderliggende basis goed is. In de afgelopen jaren heeft de marktgroep veel nieuwe producten ontwikkeld voor diverse toepassingen. Met deze nieuwe producten als uitgangspunt wordt continu gekeken naar nieuwe toepassingen met onderscheidend vermogen voor de klant. In het afgelopen jaar is veel aandacht besteed aan de bewustwording bij medewerkers van de betekenis van onderscheidend vermogen.

Om als toeleverancier succesvol te kunnen blijven opereren, is technische focus alleen niet meer voldoende. Bepalend voor de toekomst is het ontwikkelen en verdiepen van kennis van en inzicht in de markten en omstandigheden waarin het door ons ontwikkelde product terecht komt en goed moet werken. Deze sterkere gerichtheid op de markttoepassing zal de manier van werken binnen de marktgroep fundamenteel veranderen.

Het vermarkten van ons drinkwaterreinigingssysteem Naiade was tot nu toe vooral gericht op een groot, algemeen toepassingsgebruik in (veelal) ontwikkelingslanden. Wij moeten constateren dat, hoe nodig deze systemen daar ook zijn, de benodigde fondsen voor aanschaf hiervan blijven steken in lange beslissingstrajecten die door gecompliceerde regelgeving niet altijd doorzichtig zijn. Om deze reden gaan wij ons richten op toepassingen op kleine schaal.

De ingezette verandering markeert een duidelijk omslagpunt voor de marktgroep, mogelijk gemaakt door de succesvolle wijze waarop deze marktgroep zich in de afgelopen jaren heeft ontwikkeld. Wij zijn ervan overtuigd dat de ingezette verandering bij Power Supplies een uitstekende basis biedt voor verdere groei.

Retail Support

Op enkele procenten na zijn de opbrengsten uitgekomen op die van 2005, een jaar waarin de opbrengsten een behoorlijke impuls kregen door enkele zeer grote opdrachten. Aan de tevredenstellende gang van zaken in 2006 liggen twee aspecten ten grondslag:

- Een goede groei, met name in Oost-Europa.
- Het onderscheidend vermogen van ons EASi/Net systeem. Dit systeem verhoogt de effectiviteit van de beveiligingsmaatregelen en het rendement van de beveiligingsinvesteringen.

Dankzij dit onderscheidend vermogen zijn wij in staat om de toegevoegde waarde op niveau te houden. Dit is van groot belang in een markt die gekenmerkt wordt door een moordende concurrentie en sterke prijserosie.

Op basis van een bedrijfskundige benadering van het terugdringen van voorraadderving in de retailsector is de afgelopen jaren een sterke positionering opgebouwd.

Ons uitgangspunt daarbij is:

“het verbeteren van het rendement van winkelbedrijven door de dervingsproblematiek als integraal onderdeel van het gehele bedrijfsproces te zien”.

Uit deze benadering is het EASi/Net systeem voortgekomen. Ondanks het succes hiervan constateren wij dat er winkelbedrijven zijn die uitsluitend een alarmeringssysteem willen en (nog) geen informatie. Om hieraan tegemoet te komen zal begin 2007 onder de naam EASi/Connect een systeem worden geïntroduceerd dat niet alleen een uitstekende prijs-prestatieverhouding biedt, maar waarmee de klant kan groeien van een uitsluitend anti-winkeldiefstalsysteem naar een volledig connected systeem met alle EASi/Net-mogelijkheden.

Het bijzondere van deze ontwikkeling is dat het idee hiervoor niet afkomstig is uit de technische ontwikkelingsafdeling, maar uit de controlling. Het is fascinerend te zien hoe medewerkers de grenzen (beperkingen) van hun functie durven te verruimen en nieuwe marktmogelijkheden creëren. Kennis van de markt, de toepassing en het eigen bedrijf, in samenhang met het niet willen accepteren van de bestaande situatie, geven impulsen voor dergelijke ideeën.

Door samenwerking met partners in Turkije en China hebben wij ons verder weten te versterken met unieke producten en concepten op het gebied van beveiligingsetiketten.

De marktgroep New Business richt zich op een intelligente winkelwagen, waarmee automatisch kan worden afgerekend, en op een intelligent winkelschap waarmee uitgestalde producten automatisch worden herkend. Dit is een ontwikkeling die nog in de kinderschoenen staat.

Met de nieuwe mogelijkheden, de solide basis van het internationale team en het vermogen van dit team om snel in te spelen op veranderingen zien wij 2007 met vertrouwen tegemoet.

Security Management

De marktgroep heeft in 2006 een behoorlijke opbrengstsporg laten zien. Weliswaar speelt hierbij een zeer grote opdracht een belangrijke rol, maar het geeft ook weer hoe steeds meer grote bedrijven de voordelen van het toegangsverleningsstelsel en security platform AEOS ontdekken.

In dit marktsegment is een duidelijke prijserosie merkbaar voor de hardware. Oplossingen door middel van software bieden een duidelijk onderscheidend vermogen in vergelijking met andere, op hardware gebaseerde, systemen. Het onderscheidend vermogen van ons security platform AEOS is de modulaire opbouw van de software, waardoor snel kan worden ingespeeld op nieuwe security eisen en -wensen door gewijzigde omstandigheden.

Het op software gebaseerde toegangsverleningsstelsel AEOS is ook voor veel klanten aantrekkelijk omdat reeds aanwezige andere security systemen relatief eenvoudig te koppelen zijn. Overigens, AEOS kan ook al geleverd worden met geïntegreerde inbraakalarmering.

Bij security is het vaak belangrijk om ook oplossingen te hebben voor klantspecifieke of marktsegment gerichte aspecten. Zo was het voor een klant die veel bezoekers ontvangt belangrijk om een kaart te hebben, waarop de naam van de bezoeker wordt vermeld en die tevens kon worden hergebruikt. Ook kon een oplossing worden gevonden voor bedrijven waar bezoekers voorheen hun paspoort moesten afgeven; een handeling die wettelijk niet is toegestaan.

Verder verdienen liften bijzondere aandacht in de security. Ook hiervoor is een oplossing ontwikkeld. Maar ook simpele zaken als het doorgeven van informatie aan de bewaker in een ziekenhuis wie er gebeld moet worden als een nooddeur openstaat. Dit is met name 's nachts van belang.

Dit soort oplossingen kan in voorkomende gevallen zeer bepalend zijn voor de leverancierskeuze.

Absolute voorwaarde voor klantspecifieke oplossingen is het dicht bij de klant staan, een brede kennis van security, het op de hoogte blijven van veranderingen, kennis van het bedrijf en veel ervaring om uit te kunnen putten. Onze dochtervestiging Nsecure en onze geassocieerde deelneming Nedap France vervullen deze verantwoordelijkheid met succes. Nsecure brengt haar oplossingen onder de naam Yardz op de Nederlandse markt. Nedap France profileert zich met Netvision. Dienstverlening voert hier de boventoon.

Op de security beurs in Essen heeft de marktgroep laten zien wat de mogelijkheden van het AEOS systeem zijn. De gebruikersinterface, AEOS faces, genoot daarbij bijzondere belangstelling. Met behulp hiervan krijgt b.v. een receptionist(e) – geen security- of systeemdeskundige – op eenvoudige wijze alle relevante informatie om bij bepaalde ongewenste situaties snel de juiste acties te kunnen nemen.

De aandacht is voornamelijk gericht op grote klanten, met veelal complexe toegangsverleningseisen. Reden hiervoor is dat met name hier het onderscheidend vermogen van AEOS goed tot haar recht komt. Omdat hier projecten omvangrijk kunnen zijn, kunnen jaarlijkse opbrengstenschommelingen niet uitgesloten worden. Het komende jaar zal de aandacht blijven uitgaan naar een verdere vergroting van het marktaandeel in Europa en het Midden-Oosten.

Specials

De – in vergelijking met 2005 – hogere opbrengsten werden in belangrijke mate in de eerste helft van het jaar gerealiseerd, met name door een hogere afzet van producten voor ADSL aansluiting.

De afzet ten behoeve van elektronische besturingen voor schuifdaken in auto's en elektronische besturingen voor trapliften en voor het openen en sluiten van gordijnen, ontwikkelde zich volgens verwachting.

De duidelijk hogere opbrengsten waren onvoldoende om de verhoudingsgewijs sterker gestegen materiaalkosten op te vangen. Hierdoor bleef de winst achter; zij het minder dan verwacht.

Uit deze ontwikkeling blijkt nog eens overduidelijk hoe belangrijk vernieuwing is. Hiermee is de groep volop bezig en zijn al resultaten geboekt.

Bij het beoordelen van deze groep dient te worden bedacht dat nieuwe ontwikkelingen met groeipotentie worden afgescheiden van Specials, om zich in een aparte marktgroep verder te ontwikkelen.

De marktgroepen Power Supplies en Verkiezingssystemen zijn hier voorbeelden van.

De marktgroep dient zich iedere keer te richten op voor haar nieuwe producten en marktsegmenten.

Ze zoekt naar toepassingen in marktniches om die vervolgens met haar brede technologie kennis in te vullen. Het verwerven van diepgaande praktijk kennis van het nieuwe marktsegment is daarbij essentieel.

Het werken in deze marktgroep vraagt dan ook een behoorlijke inspanning van de medewerkers.

Door zich iedere keer op nieuwe producten en nieuwe marktsegmenten te moeten richten en doordat na een afsplitsing de resterende producten per definitie een smalle basis hebben, zal deze marktgroep nooit een blijvend stijgende lijn in opbrengsten en resultaat kunnen laten zien.

Verkiezingssystemen

In de aanloop naar de Nederlandse parlementsverkiezingen werd door de stichting “Wij vertrouwen stemcomputers niet” het elektronisch stemmen in Nederland ter discussie gesteld, met name waar het transparantie en betrouwbaarheid betreft. Via onze website hebben wij gecommuniceerd.

Op 4 oktober is het volgende bericht verschenen:

De Nedap stemmachine is de laatste tijd nogal in het nieuws. Het is goed te constateren dat de burgers zo betrokken blijken te zijn bij de integriteit van de verkiezingen. Dit komt de democratie in Nederland ten goede. Om de discussie hierover in het juiste perspectief te plaatsen is, volgens Nedap als geïnteresseerde partij, het volgende van belang te weten:

Waarom zijn er stemmachines?

Eind jaren zestig van de vorige eeuw zijn stemmachines in Nederland ingevoerd om de integriteit van de verkiezingen te verbeteren.

Het is algemeen aanvaard dat het handmatig tellen van een groot aantal stembiljetten steeds tot verschillende uitkomsten leidt.

Hoe verbetert de stemmachine de integriteit van verkiezingen?

- Eenduidig kiezen: De stemmer maakt minder onbewuste vergissingen bij het aangeven van zijn voorkeur;*
- Elimineren telfouten: zie Florida, VS, presidentiële verkiezingen 2000 Al Gore vs. George W. Bush, en zeer recent de presidentiële verkiezingen in Mexico.*

Wat is de Nedap stemmachine?

De Nedap stemmachine is een eenvoudige elektronisch “telapparaat”, niet meer en niet minder. Evenals bij “papieren” verkiezingen is het verkiezingsproces met Nedap stemmachines omgeven met dezelfde organisatie en procedures voor zorgvuldigheid, toezicht en borging.

Kan de Nedap stemmachine gemanipuleerd worden?

Alles is te manipuleren.

Is de Nedap stemmachine beveiligd tegen moedwillige manipulatie?

Ja. Tegen iedere nieuwe bedreiging worden maatregelen genomen.

Kan de uitslag van de Nedap stemmachine gemanipuleerd worden?

Veel moeilijker dan bij “papieren” verkiezingen.

Uit ervaring weten wij dat de overheid in de afgelopen 40 jaar, waarin stemmachines zijn gebruikt, haar verantwoordelijkheid heeft genomen met betrekking tot het waarborgen van de integriteit van de verkiezingen.

Op 5 oktober is vervolgens gereageerd op de TV uitzending “Een Vandaag”:

In de uitzending “Een Vandaag” op 4 oktober werd uitgebreid aandacht besteed aan de Nedap stemmachine, en dan met name aan de werking van deze machine.

Het viel ons op dat aangetoond werd dat de machine uitstekend werkt. De stemmachine doet precies wat opgedragen wordt. Dit werd overigens ook door alle betrokkenen verwacht en bevestigd.

Op grond hiervan concluderen wij dat door de naam van de stichting “Wijvertrouwenstemcomputersniet.nl” de machine onrecht wordt aangedaan.

Beter zou het zijn geweest als de oprichters van de stichting de naam “Wijvertrouwenmensenniet.nl” hadden gekozen.

Tot slot kwam bij dit alles nog het “afluisteren”, waardoor het kiesgeheim zou worden geschonden. Hierdoor mocht onze concurrent SDU helaas niet meedoen aan de verkiezingen en moest ook een betrekkelijk klein aantal gemeenten worden geholpen dat nog werkte met begin jaren negentig door ons geleverde stemmachines.

Zeker kunnen vraagtekens worden gezet bij de objectiviteit en de manier waarop de stichting de publiciteit zoekt, maar het blijft een goede zaak dat burgers kritisch zijn. Goed omgaan met signalen uit de maatschappij zorgt er alleen maar voor dat onze systemen nog beter worden.

Een compliment willen wij geven aan de kleine, vaste groep medewerkers van de marktgroep. Zij moesten in zeer korte tijd een organisatie opzetten om een kleine 9.000 stemmachines van extra beveiligingen te voorzien. Daarnaast moesten ook nog eens gemeenten worden geholpen die, door uitsluiting van machines van de concurrent, in problemen dreigden te komen. Uiteindelijk zijn de parlementsverkiezingen zonder problemen verlopen. Het is verheugend vast te stellen hoeveel door medewerkers kan worden bereikt als ze door omstandigheden worden uitgedaagd.

Uiteindelijk hebben alle extra activiteiten in Nederland er mede voor gezorgd dat opbrengsten en resultaat hoger zijn uitgevallen dan rond het midden van 2006 nog werd verwacht.

Naast deze extra activiteiten in Nederland is de marktwerking in andere landen gewoon doorgegaan. Te noemen zijn:

- introductie van een nieuwe stemmachine bij tientallen gemeenten in de Duitse deelstaat Hessen,
- een succesvolle pilot tijdens nationale verkiezingen in Italië en een geslaagd experiment tijdens een gemeentelijk referendum in Polen,
- aandacht voor introductie op de Amerikaanse markt.

De marktontwikkelingen in de staat New York verlopen moeizaam. Onduidelijkheid over de uitleg van gestelde eisen vertraagt het verkoopproces behoorlijk. Weliswaar is een begin gemaakt met het aanbestedingstraject, maar voorzichtigheid lijkt het tempo te dicteren.

De vraag naar transparante en integere verkiezingsuitslagen in samenhang met de toenemende behoefte om op elke plaats te kunnen stemmen, zullen tot nieuwe mogelijkheden leiden.

Samen met de marktgroep New Business is al vóór 2006 begonnen met de ontwikkeling van een internet stelsysteem, waarbij de bestaande organisatie rond verkiezingen het uitgangspunt blijft. Ondanks de bezwaren die van diverse kanten – vaak terecht – tegen internet stemmen worden aangevoerd, zijn wij van mening dat deze ontwikkeling niet tegen te houden is. Transparantie en betrouwbaarheid blijven hoofdpunten van aandacht.

Financieel

De opbrengsten stegen met 14% tot € 138,5 miljoen. De toegevoegde waarde lag met 63% op hetzelfde niveau als dat van 2005. Doordat de som der bedrijfslasten met 12% steeg tot € 121,1 miljoen, kon de bedrijfswinst met 34% stijgen tot € 17,5 miljoen, ofwel 12,6% van de opbrengsten.

De post uitbesteding en overige kosten steeg van € 25,0 miljoen in 2005 tot € 28,3 miljoen in 2006. Naast een stijging, veroorzaakt door de hogere productie, steeg deze post door kosten, samenhangende met de problemen rond de uitbesteding van de productie.

De salarissen, incl. sociale lasten, bedroegen € 35,8 miljoen. De stijging ten opzichte van 2005 vloeit in belangrijke mate voort uit CAO-verhogingen.

De post overige waardeverandering immateriële activa, groot € 0,6 miljoen, heeft betrekking op het opnieuw beoordelen van geactiveerde ontwikkelingsinspanningen.

Door een uitstekend resultaat van onze geassocieerde deelneming Nedap France (€ 0,9 miljoen) en lagere belastingen in Nederland (daling nominaal belastingtarief), steeg de winst, toekomend aan aandeelhouders Nedap N.V., met 45% tot een hoogte van € 12,3 miljoen, ofwel 9% van de opbrengsten. Het rendement van het eigen vermogen, exclusief winst, komt daarmee uit op 30%.

De totale investeringen bedroegen over 2006 ruim € 8 miljoen en waren daarmee lager dan de verwachte € 9 à € 10 miljoen. Dit komt door het later dan verwacht opstarten van de bouw van de nieuwe, eigen huisvesting voor onze dochteronderneming Nsecure in Barendrecht.

Naar verwachting zullen de investeringen voor 2007 rond de € 13 miljoen liggen, ongeveer € 5 miljoen hoger dan de verwachte afschrijvingen. In de investeringen is een bedrag van € 2,5 miljoen begrepen voor de aanschaf van duurzame productiemiddelen voor onze productievestiging Inventi B.V.

De solvabiliteitsratio kwam over 2006 uit op 41%. Dit is beneden het gewenste niveau van ongeveer 45%. De reden hiervoor was met name de – incidenteel – hoge voorraad. Nedap heeft uitbestede productie en hiermee samenhangende voorraden noodgedwongen moeten terughalen uit het buitenland. De voorraden kwamen hierdoor aan het eind van het jaar ongeveer € 5 miljoen hoger uit dan de bedoeling was.

De cashflow over 2006 bedroeg € 19,7 miljoen. Na rekening te hebben gehouden met de netto-investeringen in vaste activa en dividendbetaling, in totaal groot € 15,7 miljoen, resteerde € 4,0 miljoen voor de financiering van het werkkapitaal en nog enkele andere kleinere posten. Hiervoor was in totaal € 6,6 miljoen nodig, zodat er een tekort ontstond van € 2,6 miljoen. Doordat de liquide middelen met € 1,5 miljoen afnamen, resteerde per saldo een tekort van € 1,1 miljoen. Dit bedrag kon gemakkelijk gedekt worden uit onze kredietruimte.

In totaal bedraagt onze kredietruimte € 40,9 miljoen, waarvan ultimo 2006 tot een bedrag van € 22,9 miljoen gebruik is gemaakt. Hiervan is € 16,4 miljoen langlopend.

Alle aandacht is gericht op het terugdringen van de voorraad naar het gewenste niveau. De hieruit vrijkomende middelen zijn dan voldoende om het verschil tussen de verwachte investeringen en de lagere afschrijvingen (€ 5 miljoen) te kunnen financieren.

Gegevens over het aandeel Nedap

De koers aan het eind van 2006, € 27,75, week nauwelijks af van de koers waarmee 2005 werd afgesloten, € 27,30. In de loop van het jaar deden zich wel schommelingen voor. Op 27 maart bereikte de koers het hoogste niveau van € 31,80 en op 12 oktober het laagste, namelijk € 26,00.

Gemiddeld werden er per beursdag 4.332 stukken omgezet. Het dividendrendement bedroeg 5,9%, uitgaande van de koers ultimo van het jaar.

Officiële meldingen van een 5% of hoger belang op het moment van schrijven:

	2006 in %	2005 in %
Cross Options Beheer B.V.	15,11	16,8
Delta Deelnemingen Fonds N.V.	13,45	10,56
Kempen Capital Management N.V. (voorheen Orange Deelnemingen Fund N.V. en Orange Fund N.V.)	10,26	10,09
Aviva plc.	8,13	5,0
Fortis Utrecht N.V.	7,90	8,03
Navitas B.V.	5,33	5,0
Darlin N.V.	5,19	5,3
Eureko B.V.	5,06	5,06
Totaal	70,43	65,84

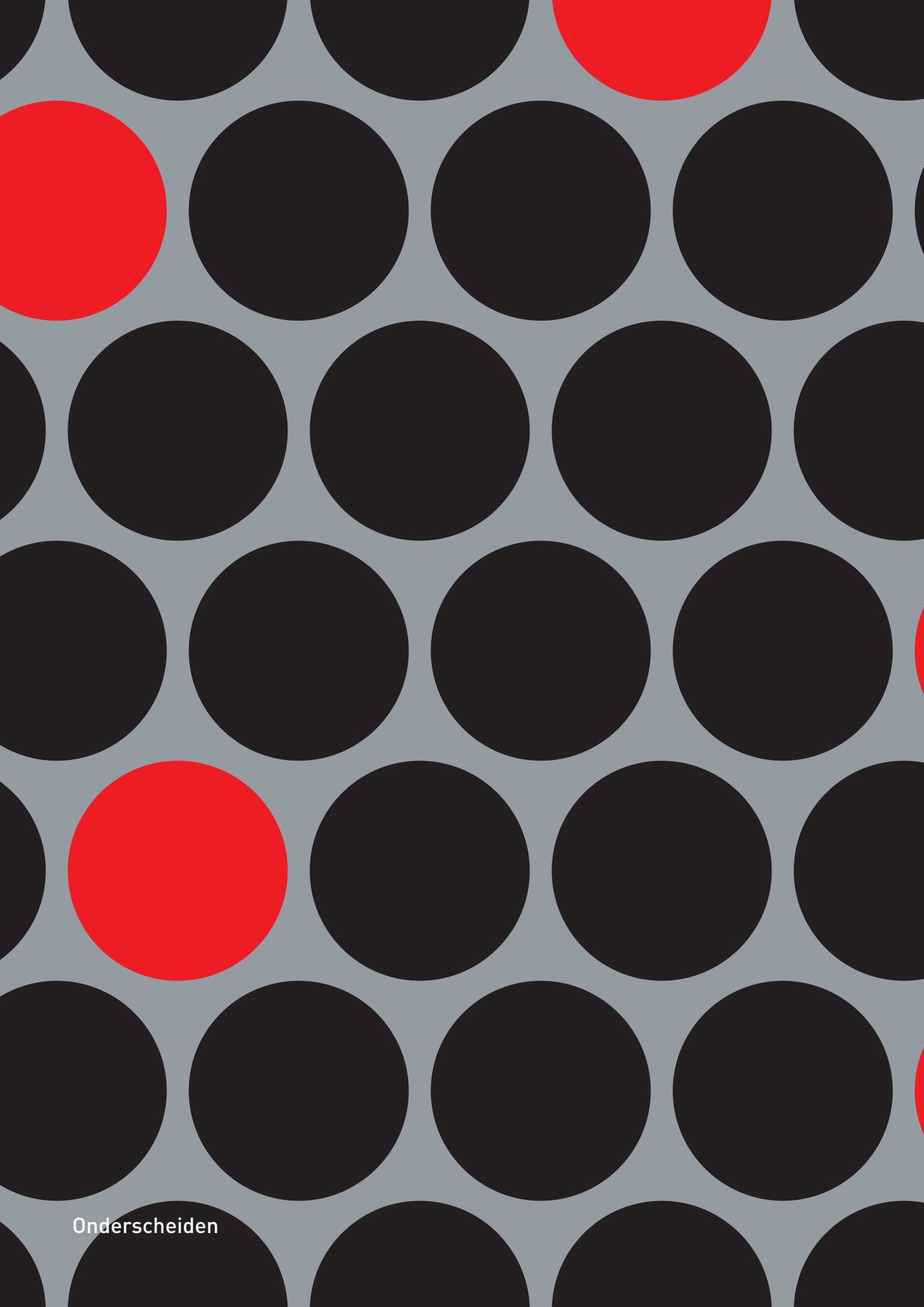
Vooruitzichten

Het tijdig inspelen op nieuwe marktmogelijkheden, veelal op basis van nieuwe technologieën, alsmede groeiende verkoopkracht en continue aandacht voor onderscheidend vermogen vormen de basis voor een gezonde autonome opbrengsten- en winstgroei. Door het sterk projectmatige karakter van veel opdrachten en het ondernemende karakter van de onderneming, kan deze groei op korte termijn wel eens tot positieve of negatieve uitschieters leiden. De onderneming laat echter over een groot aantal jaren een gezonde groei van opbrengsten en winst zien. Wij zien vooralsnog geen belemmeringen die de voortgang van deze langetermijngroei zouden kunnen frustreren.

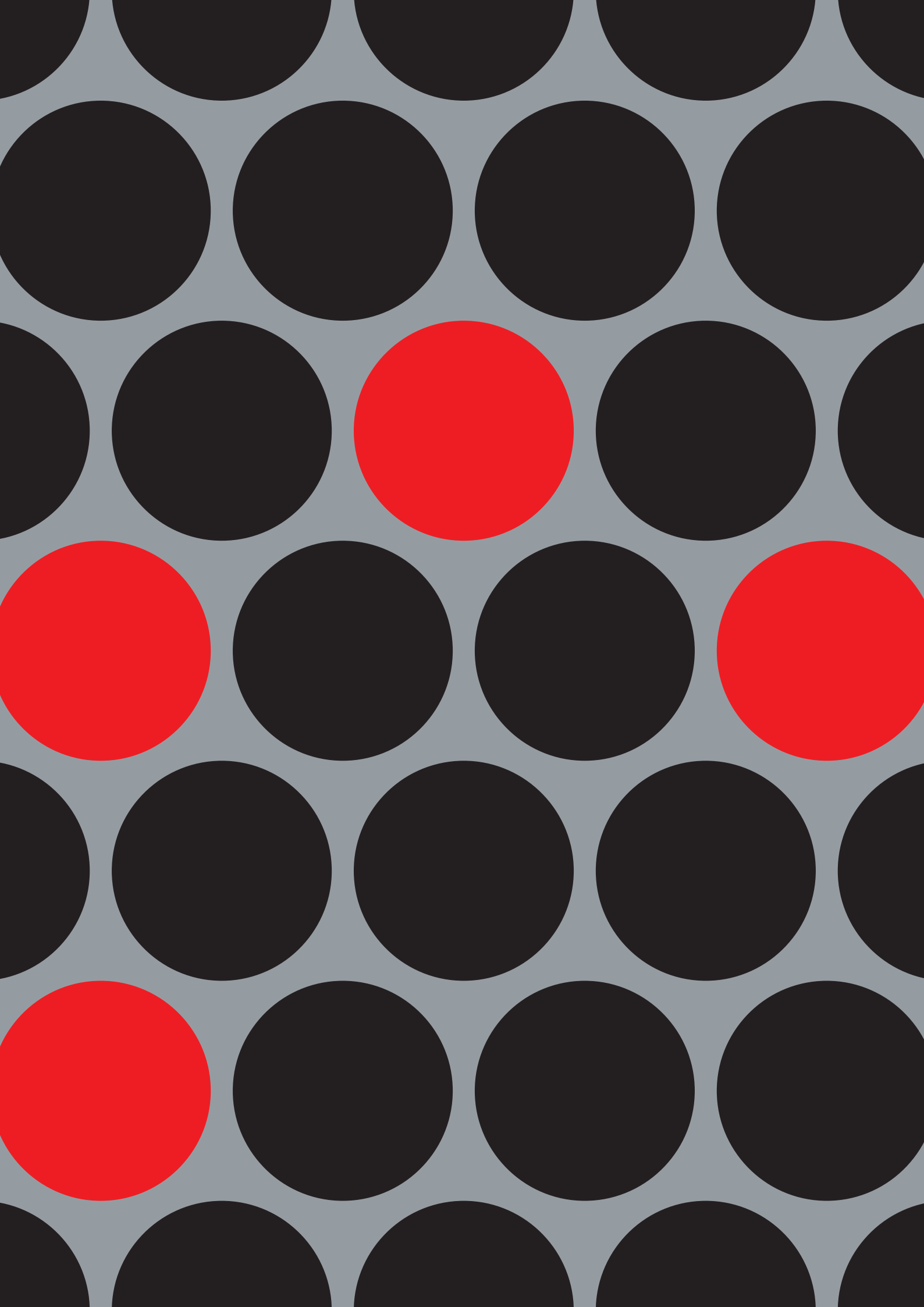
Groenlo, 15 maart 2007

De directie

A.J. Westendorp
W. Badenhop
R.M. Wegman

Onderscheiden

Jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december

(€ x 1.000)

Actief

Vaste activa

Immateriële vaste activa	5.501	5.043
Materiële vaste activa	41.265	40.980
Geassocieerde deelneming	1.696	1.431
Uitgestelde belastingvorderingen	911	1.191
	<hr/>	<hr/>
	49.373	48.645

Vlottende activa

Vorraden	20.198	15.235
Belasting over de winst	47	-
Handels- en overige vorderingen	29.572	26.745
Liquide middelen	2.871	4.410
	<hr/>	<hr/>
	52.688	46.390
	<hr/>	<hr/>
	102.061	95.035
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Passief

Eigen vermogen

Geplaatst kapitaal	669	669
Wettelijke reserves	5.737	5.205
Overige reserves	34.987	34.682
Minderheidsbelang	223	246
	<hr/>	<hr/>
	41.616	40.802

Onverdeelde winst toekomstend aan aandeelhouders	12.340	8.534
	<hr/>	<hr/>
	53.956	49.336

Langlopende verplichtingen

Rentedragende leningen	16.442	14.225
Personeelsvoorzieningen	2.920	3.208
Uitgestelde belastingverplichtingen	842	1.293
	<hr/>	<hr/>
	20.204	18.726

Kortlopende verplichtingen

Rentedragende leningen	62	-
Bankiers	6.413	7.565
Personeelsvoorzieningen	946	715
Garantievoorziening	340	318
Belasting over de winst	782	563
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.559	1.504
Handels- en overige schulden	17.799	16.308
	<hr/>	<hr/>
	27.901	26.973
	<hr/>	<hr/>
	102.061	95.035
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

(€ x 1.000)

	2006	2005
	€	€
Opbrengsten	138.509	121.386
Materiaalkosten	52.386	43.724
Uitbesteding en overige externe kosten	28.270	24.950
Salarissen	30.444	28.743
Sociale lasten	5.374	5.113
Afschrijvingen	6.797	6.281
Overige waardeveranderingen immateriële vaste activa	465	-
Voorraadmutatie gereed product en goederen in bewerking	-/- 887	1.420
Zelfvervaardigde vaste activa	-/- 1.796	-/- 1.848
Som der bedrijfslasten	121.053	108.383
Bedrijfswinst	17.456	13.003
Financieringsbaten	122	102
Financieringslasten	-/- 831	-/- 663
Netto financieringslasten	-/- 709	-/- 561
Winsttaandeel geassocieerde deelneming	874	347
Winst voor belastingen	17.621	12.789
Belastingen	5.197	4.126
Winst na belastingen	12.424	8.663
Winst toekomend aan minderheidsbelang	84	129
Winst toekomend aan aandeelhouders Nedap N.V.	12.340	8.534
Gemiddeld aantal uitstaande aandelen	6.692.920	6.692.920
Winst per aandeel (in €)	1,84	1,28
Verwaterde winst per aandeel (in €)	1,84	1,28

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(€ x 1.000)

	2006	2005
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Winst na belastingen	12.424	8.663
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	6.797	6.281
Overige waardeveranderingen immateriële vaste activa	465	-
Voorzieningen	-/- 35	-/- 2.970
Minderheidsbelang	-/- 107	-/- 71
Uitgestelde belastingen	-/- 171	361
Koersverschillen	-	-/- 6
	6.949	3.595
Mutatie geassocieerde deelneming:		
Winst na belastingen	-/- 574	-/- 218
Uitgekeerd dividend	309	455
	-/- 265	237
Veranderingen in werkkapitaal:		
Handels- en overige vorderingen	-/- 2.827	2.265
Voorraden	-/- 4.963	3.228
Belastingen en premies sociale verzekeringen	227	710
Handels- en overige schulden	1.491	1.773
	-/- 6.072	7.976
	13.036	20.471
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen in immateriële vaste activa	-/- 1.596	-/- 1.548
Investeringen in materiële vaste activa	-/- 6.606	-/- 6.579
Desinvesteringen in materiële vaste activa	197	141
	-/- 8.005	-/- 7.986
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Ontvangen langlopende leningen	2.279	2.880
Betaald dividend	-/- 7.697	-/- 9.571
	-/- 5.418	-/- 6.691
Mutatie liquide middelen en bankiers		
	-/- 387	5.794
Liquide middelen en bankiers begin van het jaar	-/- 3.155	-/- 8.949
Liquide middelen en bankiers einde van het jaar	-/- 3.542	-/- 3.155

Geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen

(€ x 1.000)

	Gewoon aandelen- kapitaal	Prioriteits aandelen- kapitaal	Reserve Wettelijke reserves	Reserve koersver- schillen	Overige reserves	Onver- deelde winst	Minder- heids- belang	Totaal eigen vermogen
	€	€	€	€	€	€	€	€
Saldo per 1-1-2005	669	2	4.071	-	34.115	11.278	188	50.323
Dividend						-/- 9.571	-/- 71	-/- 9.642
Bestemming resultaat			1.134		573	-/- 1.707		-
Winst boekjaar						8.534	129	8.663
Koersverschillen				-/- 6				-/- 6
Intrekking aandelen		-/- 2						-/- 2
Saldo per 31-12-2005	669	-	5.205	-/- 6	34.688	8.534	246	49.336
Dividend						-/- 7.697	-/- 107	-/- 7.804
Bestemming resultaat			532		305	-/- 837		-
Winst boekjaar						12.340	84	12.424
Koersverschillen								-
Saldo per 31-12-2006	669	-	5.737	-/- 6	34.993	12.340	223	53.956

De wettelijke reserves kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2006	2005
	€	€
Geactiveerde ontwikkelingskosten	5.459	4.927
Niet vrij uitkeerbare winst deelnemingen	278	278
Totaal	5.737	5.205

Door de vennootschap is in 1993 optie verleend aan de Stichting Preferente Aandelen Nedap tot het nemen van preferente aandelen.

nedap®
Retail support

fleureas

nedap

OPTIES →

anti-winkeldiefstal

management informatie

klanten-telling

reclame

antenne

i0 open

kom binnen

deur
gesloten

digitale
sleutel naar
mobiel

mobiel
communiceert
met deurbel

deur
open

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening

(€ x 1.000, tenzij anders vermeld)

Grondslagen voor financiële verslaggeving

Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aanvaard binnen de Europese Unie, en met Titel 9 Boek 2 BW.

De basis voor het opstellen van de jaarrekening is de historische kostprijs met uitzondering van de aan het personeel gerelateerde voorzieningen voortvloeiende uit toegezegde pensioenaanspraken.

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met IFRS vereist dat de leiding oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden. De schattingen hebben met name betrekking op de immateriële vaste activa en de personeelsvoorzieningen.

Ingevolge art. 402 Boek 2 BW wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een gecompriëerde vennootschappelijke winst- en verliesrekening te verstrekken.

Consolidatie

In de geconsolideerde overzichten zijn de financiële gegevens van de N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek "Nedap" en van de hierna genoemde dochtermaatschappijen (tezamen de Groep genoemd), waarin zij zeggenschap heeft, samengevoegd volgens de integrale methode. Het aandeel van derden in het eigen vermogen en het resultaat worden afzonderlijk vermeld.

Nedap Beveiligingstechniek B.V. te Groenekan	90%	deelneming
Nsecure B.V. te Barendrecht	100%	„
Inventi B.V. te Neede	100%	„
Nedap Deutschland GmbH te Meerbusch, Duitsland	100%	„
Nedap GmbH, Vertrieb von Sicherheitstechnik te Meerbusch, Duitsland	100%	„
Nedap Great Britain Ltd. te Aldermaston, UK	100%	„
Nedap Iberia S.A. te Alpedrete (Madrid), Spanje	90%	„

Van een aantal vennootschappen is vermelding wegens het geringe belang, achterwege gelaten.

Niet geconsolideerd is de 49,7% deelneming in Nedap France S.A. te Bezons, Frankrijk. Met deze deelneming vinden normale handelstransacties plaats. Deze transacties worden op zakelijke grondslag uitgevoerd tegen voorwaarden die vergelijkbaar zijn met die van transacties met derden.

Balansposities tussen ondernemingen in de Groep, transacties tussen deze ondernemingen en niet gerealiseerde resultaten op dergelijke transacties worden geëlimineerd bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening.

Niet gerealiseerde resultaten van de Groep met de geassocieerde deelneming worden geëlimineerd in verhouding tot het belang dat de Groep in de deelneming heeft.

Immateriële vaste activa

Onderzoek

Uitgaven in verband met onderzoeksactiviteiten worden op het moment dat de uitgaven zich voordoen, ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Ontwikkeling

Ontwikkelingsuitgaven, waarvoor toekomstige economische voordelen kunnen worden ingeschat, die eenduidig kunnen worden vastgesteld en niet zijn gemaakt voor het onderhouden van een bestaand product of het aanpassen aan nieuwe marktomstandigheden, worden geactiveerd. Daarnaast worden ontwikkelingskosten geactiveerd waar klantenopdrachten tegenover staan.

Alle overige ontwikkelingskosten worden ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

De verantwoorde waarde van de geactiveerde ontwikkelingskosten bestaat uit externe en direct toewijsbare interne kosten verhoogd met overheadkosten.

De geactiveerde projecten zijn technisch uitvoerbaar en de intentie is deze projecten te voltooien. Nedap beschikt (dan wel zal kunnen beschikken) over voldoende technische, financiële en andere middelen voor voltooiing en het op de markt zetten van de ontwikkelde producten.

Afschrijving geactiveerde ontwikkelingskosten

De geactiveerde ontwikkelingskosten worden afgeschreven op basis van verkochte eenheden. Jaarlijks wordt de boekwaarde beoordeeld op indicaties voor bijzondere waardeveranderingen. Indien dit laatste van toepassing is, vindt waardering op realiseerbare waarde plaats. Deze is de hoogste van de directe of indirecte opbrengstwaarde. Waardeveranderingen worden direct in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden verantwoord tegen historische kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De verantwoorde waarde van in eigen beheer vervaardigde activa bestaat uit externe en direct toewijsbare interne kosten verhoogd met overheadkosten.

Afschrijving materiële vaste activa

Op materiële vaste activa wordt lineair afgeschreven op basis van geschatte economische gebruiksduur. Op grond wordt niet afgeschreven.

De afschrijvingspercentages per jaar zijn:

Bedrijfsgebouwen	3% of 10% (gemiddeld	4%)
Machines	13% of 18% („ 16%)
Installaties	7% of 10% („ 7%)
Inventaris en computersystemen	20%	
Transportmiddelen	40% in het 1e jaar, vervolgens	20%
Meet- en testapparatuur	20%	

Investerings in matrijzen en stempels worden, afhankelijk van de aard, afgeschreven deels op basis van verkochte aantallen deels op basis van 25% per jaar.

Geassocieerde deelneming

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend maar waarover Nedap geen zeggenschap heeft, worden gewaardeerd volgens de equity methode. Bij de bepaling van de equity methode worden de waarderingsgrondslagen van de geconsolideerde jaarrekening gehanteerd.

Uitgestelde belastingvorderingen

Uitgestelde belastingvorderingen hebben betrekking op te realiseren verliescompensatie en tijdelijke verschillen tussen boekwaarde van activa en verplichtingen en de fiscale boekwaarden van die posten. Uitgestelde belastingvorderingen worden berekend, per fiscale eenheid, tegen de belastingtarieven vastgesteld op balansdatum en gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs of tegen opbrengstwaarde indien deze lager is. In de kostprijs van de producten in bewerking en gereed product zijn begrepen de directe fabricagekosten, verhoogd met een opslag voor indirecte fabricage- en inkoopkosten.

Bij de waardering van voorraden wordt rekening gehouden met het risico van incurant.

Handels- en overige vorderingen

Handels- en overige vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaar geachte posten. Vreemde valuta's worden omgerekend tegen dagkoers per balansdatum.

De handelsvorderingen zijn grotendeels verzekerd tegen het risico van niet-betaling.

Te vorderen van opdrachtgevers

Hieronder zijn verantwoord de onderhanden projecten die in opdracht van derden worden uitgevoerd. De onderhanden projecten worden gewaardeerd tegen de kosten van direct materiaal, de kosten van directe uren en de kosten van onderaanneming vermeerderd met een winstopslag op basis van de mate van gereedheid en verminderd met een voorziening voor waarschijnlijke verliezen en reeds gefactureerde bedragen.

De mate van gereedheid wordt bepaald door rekening te houden met het deel van de werkelijke projectkosten ten opzichte van de verwachte totale projectkosten.

Liquide middelen

Liquide middelen worden opgenomen voor de nominale bedragen. Vreemde valuta's worden omgerekend tegen dagkoers per balansdatum.

Geplaatst kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal bestaat uit 15.600.000 gewone aandelen van elk nominaal € 0,10 en 15.600.000 preferente aandelen van elk € 0,10 nominaal. Er zijn 6.692.920 gewone aandelen geplaatst.

Wettelijke reserves

Deze niet uitkeerbare reserves worden gevormd voor het op de balans geactiveerde bedrag aan ontwikkelingskosten en voor het aandeel in deelnemingen waarvan niet zonder beperking ontvangst kan worden bewerkstelligd.

De wettelijke reserves zijn overgenomen in de opstelling van het geconsolideerde eigen vermogen om aansluiting te behouden met de vennootschappelijke onderverdeling van het eigen vermogen.

Minderheidsbelang

Het minderheidsbelang wordt opgenomen voor het aandeel van de minderheidsaandeelhouders in het eigen vermogen van de betreffende geconsolideerde maatschappij.

Personeelsvoorzieningen

Pensioenregeling op basis van het beschikbare premiestelsel

Nedap kent voor een klein aantal medewerkers een regeling die onder het beschikbare premiestelsel valt. Verplichtingen worden als last in de winst- en verliesrekening verwerkt in de periode waarop deze betrekking hebben.

Pensioenregeling op basis van toegezegde pensioenrechten

Nedap kent voor het grootste deel van haar medewerkers in Nederland een regeling die onder de toegezegde pensioenrechten valt. Deze regeling bestaat uit opbouw van een ouderdomspensioen op basis van geïndexeerd middelloon en een risicoverzekering voor het nabestaandenpensioen. De uitvoering wordt verzorgd door een verzekeringsmaatschappij die de toegekende pensioenrechten garandeert. Maximaal 25% van het vermogen wordt in aandelenfondsen belegd, de rest in vastrentende waarden.

De nettoverplichting wordt bepaald door de contante waarde van de toegekende pensioenrechten te berekenen en hierop de reële waarde van de beleggingen in mindering te brengen. Deze uitkomst wordt verhoogd of verlaagd met de op de balansdatum nog niet verwerkte actuariële resultaten.

De disconteringsvoet is het rendement op de balansdatum van solide obligaties waarvan de looptijd de termijn van de verplichtingen van de Groep benadert. De berekeningen worden uitgevoerd door bevoegde actuarissen volgens de “projected unit credit” methode.

De verschillen tussen de verwachte en de werkelijke opbrengsten van de fondsbeleggingen worden, evenals de actuariële resultaten, slechts in de winst- en verliesrekening verwerkt indien het totaal van deze cumulatieve opbrengstverschillen en actuariële wijzigingen een bandbreedte overschrijdt van 10% van de grootste van de verplichting van de pensioenregeling of de reële waarde van de betreffende fondsbeleggingen. Het gedeelte waarmee de bandbreedte wordt overschreden, wordt gedurende de resterende diensttijd van de medewerkers ten gunste of ten laste van het resultaat gebracht.

Vervroegde uittredingsregeling

Deze voorziening is gevormd op grond van de in de CAO opgenomen VUT-regeling. Deze regeling geldt uitsluitend voor medewerkers die voor 1-1-1950 zijn geboren en te kennen hebben gegeven van deze regeling gebruik te willen blijven maken. Vanaf 62-jarige leeftijd tot zijn 65-jarige leeftijd ontvangt de medewerker 80% van zijn laatstgenoten inkomen, waarbij rekening wordt gehouden met de stijging van de kosten van levensonderhoud. De voorziening is gewaardeerd op de contante waarde van uit deze overeenkomst voortvloeiende verplichtingen, rekening houdend met de deelnamekans.

Uitgestelde belastingverplichtingen

Uitgestelde belastingverplichtingen ontstaan door tijdelijke verschillen tussen boekwaarde van activa en verplichtingen en de fiscale boekwaarden van die posten.

Uitgestelde belastingverplichtingen worden berekend, per fiscale eenheid, tegen de belastingtarieven vastgesteld op balansdatum en gewaardeerd tegen nominale waarde.

Garantievoorziening

De garantievoorziening betreft een voorziening tegen aanspraken door klanten uit hoofde van overeengekomen garantieafspraken. De termijn waarover een klant zijn recht kan doen gelden, varieert per product.

De voorziening heeft een kortlopend karakter.

Handels- en overige schulden

Handels- en overige schulden worden opgenomen tegen nominale waarde. Vreemde valuta worden omgerekend tegen dagkoers per balansdatum.

Financiële instrumenten

De Groep maakt op balansdatum geen gebruik van financiële instrumenten anders dan die in de balans zijn opgenomen.

Opbrengsten

Als opbrengsten worden verantwoord de aan derden geleverde goederen en diensten onder aftrek van aan afnemers toegestane kortingen en exclusief de over de opbrengsten geheven belastingen.

Verder worden als opbrengsten verantwoord de bestede kosten, vermeerderd met een winstopslag, aan onderhanden projecten die in opdracht van derden worden uitgevoerd. Dit op basis van de mate van gereedheid. De mate van gereedheid wordt bepaald door rekening te houden met het deel van de werkelijke projectkosten ten opzichte van de verwachte totale projectkosten. Indien het aannemelijk is dat de totale projectkosten de bijbehorende opbrengsten zullen overtreffen, wordt het verwachte verlies direct ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Subsidies worden in mindering gebracht op de overige externe kosten in de periode waarop deze betrekking hebben.

Financieringsbaten en –lasten

Financieringsbaten en -lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Belastingen

Belastingen naar de winst over het resultaat van het boekjaar omvatten zowel de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare belastingen als de mutatie uitgestelde belastingen. Belastingen naar de winst worden in de winst- en verliesrekening verantwoord, behalve voorzover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden verwerkt. In dat laatste geval wordt de samenhangende belasting ook in het eigen vermogen verwerkt.

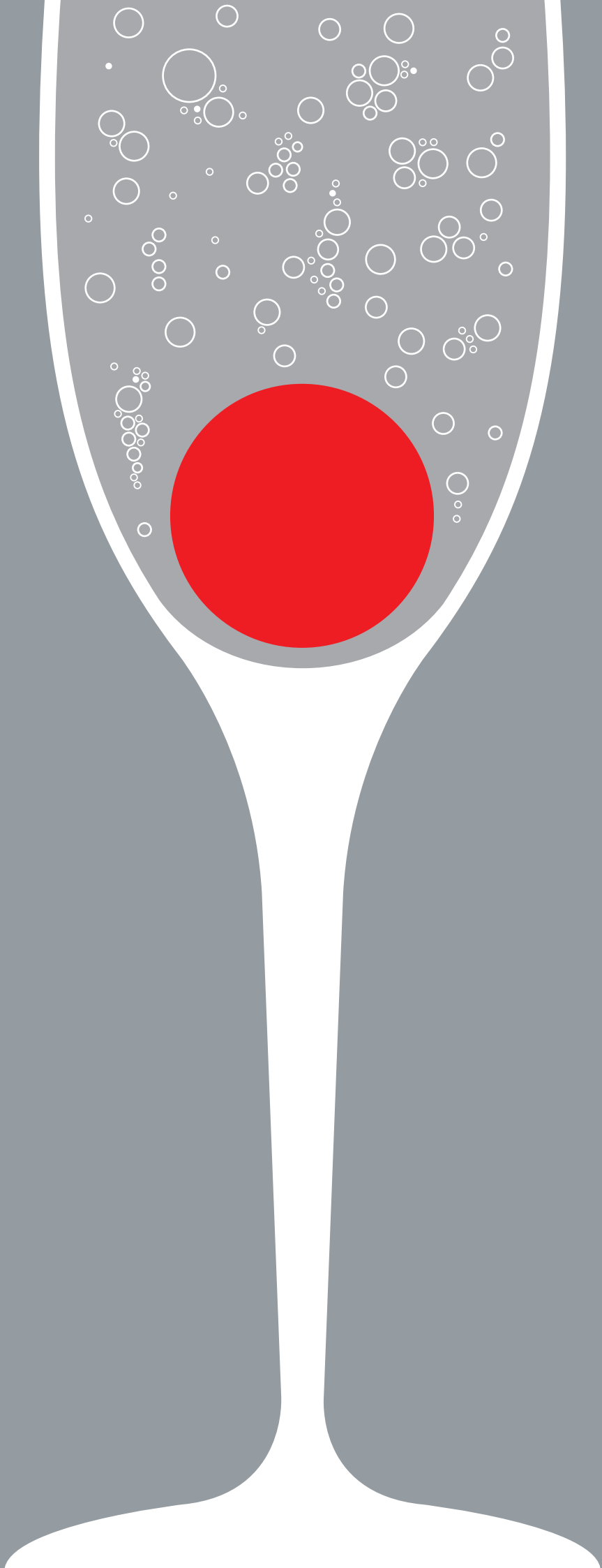
De over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare belastingen bestaan uit de winstbelasting over het belastbare resultaat, welke wordt berekend aan de hand van belastingtarieven die wettelijk zijn vastgesteld, en correcties op belastingen over eerdere boekjaren.

Koersverschillen

Koersverschillen op deelnemingen worden ten gunste of ten laste van de overige reserves gebracht. Overige koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de winst- en verliesrekening.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

Immateriële en materiële vaste activa

	imma- teriële vaste activa	bedrijfs- gebouwen en terreinen	machines en installaties	andere ¹⁾ vaste bedrijfs- middelen	in uitvoering en vooruit- betalingen	totaal materiële vaste activa
	€	€	€	€	€	€
ultimo 2004:						
aanschaffingswaarde	5.605	28.700	25.992	46.881	645	102.218
afschrijving	1.570	7.882	16.745	37.308		61.935
boekwaarde	4.035	20.818	9.247	9.573	645	40.283
mutaties 2005:						
investering	1.548	2.412	532	3.268	367	6.579
gereedgekomen activa				645	-/- 645	-
in uitvoering						
desinvestering				-/- 141		-/- 141
afschrijving	-/- 540	-/- 938	-/- 1.647	-/- 3.156		-/- 5.741
saldo mutaties	1.008	1.474	-/- 1.115	616	-/- 278	697
ultimo 2005:						
aanschaffingswaarde	7.087	31.112	26.524	50.542	367	108.545
afschrijving	2.044	8.820	18.392	40.353		67.565
boekwaarde	5.043	22.292	8.132	10.189	367	40.980
mutaties 2006:						
investering	1.596	2.467	606	3.079	454	6.606
gereedgekomen activa				367	-/- 367	-
in uitvoering						
desinvestering			-/- 87	-/- 110		-/- 197
afschrijving	-/- 673	-/- 1.030	-/- 1.506	-/- 3.588		-/- 6.124
overige						
waardeveranderingen	-/- 465					
saldo mutaties	458	1.437	-/- 987	-/- 252	87	285
ultimo 2006:						
aanschaffingswaarde	8.683	33.579	26.994	53.295	454	114.322
afschrijving incl. overige						
waardeveranderingen	3.182	9.850	19.849	43.358		73.057
boekwaarde	5.501	23.729	7.145	9.937	454	41.265

¹⁾ matrijzen, stempels, meet- en testapparatuur, inventaris, computersystemen en transportmiddelen.

De materiële vaste activa zijn verzekerd tegen nieuwwaarde.

Tot zekerheid van voldoening van al hetgeen verschuldigd is aan de bank is het recht van hypotheek verleend voor een bedrag van € 13.459 op onroerende zaken (2005: € 11.570).

De totale oppervlakte van onze terreinen bedraagt 59.000 m², waarvan nog ca. 5.000 m² kan worden bebouwd.

Ultimo van het jaar bedraagt het bedrag van aangegane verplichtingen € 3.570 (2005: € 577).

Geassocieerde deelneming

Dit betreft Nedap France S.A. te Bezons, Frankrijk.

	2006		2005
	€		€
nettovermogenswaarde per 1 januari	1.431		1.668
winst van deelneming	574		218
winstuitkering van deelneming	-/- 250	-/-	450
overige mutaties	-/- 59	-/-	5
nettovermogenswaarde per 31 december	1.696		1.431

Kengetallen van de deelneming, op basis van 100%:

opbrengsten	15.167	10.974
winst na belastingen	1.148	436
totaal activa per 31 december	7.010	5.618
totaal verplichtingen per 31 december	3.617	2.755

Uitgestelde belastingvorderingen

De uitgestelde belastingvorderingen bestaan uit vorderingen wegens verliescompensatie.

	€
saldo per 1 januari	1.191
ten laste van het resultaat	280
saldo per 31 december	911

Vorraden

	2006	2005
	€	€
grondstoffen en onderdelen	10.261	7.118
producten in bewerking	1.802	1.484
gereed product en handelsgoederen	8.135	6.633
totaal	20.198	15.235

Handels- en overige vorderingen

	2006	2005
	€	€
te vorderen van opdrachtgevers	-	700
handelsvorderingen	26.156	22.746
vordering op geassocieerde deelneming	1.097	996
overige	2.319	2.303
totaal	29.572	26.745

De gemiddelde krediettermijn voor handelsdebiteuren bedraagt in 2006: 8 weken (2005: 8 weken).

De voorziening voor oninbaar geachte posten bedraagt ultimo 2006: € 263 (2005: € 207)

Liquide middelen

	2006	2005
	€	€
kas	13	13
banken	2.858	4.397
totaal	2.871	4.410

Rentedragende leningen

Dit betreft een kredietfaciliteit van maximaal € 14,0 miljoen welke eindigt per 1 juli 2010. Onder deze faciliteit kunnen bedragen worden opgenomen van tenminste € 0,5 miljoen met een looptijd van minimaal 1 en maximaal 12 maanden.

De rentevoet is gelijk aan het Euribor tarief vermeerderd met een opslag van 0,5 procent.

Ter financiering van haar nieuwbouw heeft:

- Nedap Iberia S.A. een lening afgesloten van € 1,1 miljoen, looptijd 15 jaar en een lening van € 0,4 miljoen, looptijd 6 jaar.
- Nsecure B.V. een 10- jarige lening afgesloten van € 2,5 miljoen. Opgenomen per ultimo van het jaar € 975.

	2006	2005
	€	€
saldo per 1 januari	14.225	11.345
opgenomen leningen	2.284	2.880
aflossingen	-/- 5	-
saldo per 31 december	16.504	14.225

Hiervan heeft € 62 een kortlopend karakter (2005: € 0).

Personeelsvoorzieningen

	2006	2005
	€	€
contante waarde van de toegekende pensioen- en VUT-aanspraken	40.029	37.000
reële waarde van de fondsbeleggingen	38.998	37.397
tekort of overschot(-/-) in het fonds	1.031	-/- 397
nog niet geamortiseerde actuariële resultaten	2.835	4.320
verplichting uit hoofde toegezegde pensioen- en VUT-rechten	3.866	3.923

Hiervan heeft € 946 een kortlopend karakter (2005: € 715).

De uitgangspunten voor deze voorzieningen zijn per ultimo van het jaar:

disconteringsvoet	4,70%	4,30%
verwacht rendement op pensioenactiva	4,90%	4,40%
jaarlijkse salarisstijging voor indexatie	2,00%	2,00%
jaarlijkse stijging van de ingebouwde franchise	2,00%	2,00%

Daarnaast worden de gebruikelijke kansstelsels gehanteerd.

Mutatie personeelsvoorzieningen	€
saldo per 1 januari	3.923
kosten opgebouwde rechten	1.430
rente over de verplichting	1.673
verwacht rendement op fondsbeleggingen	-/- 1.388
amortisatie	-/- 51
betalingen	-/- 1.721
saldo per 31 december	3.866

Uitgestelde belastingverplichtingen

	2006	2005
	€	€
immateriële vaste activa	1.082	1.506
materiële vaste activa	75	-/- 104
voorraden	105	115
vorderingen	-/- 149	-/- 178
voorzieningen	-/- 271	-/- 46
saldo per 31 december	842	1.293

Mutatie uitgestelde belastingverplichtingen:

	€
saldo per 1 januari	1.293
ten gunste van het resultaat	-/- 451
saldo per 31 december	842

Bankiers

Het maximum op te nemen bedrag in rekening-courant bedraagt € 24,4 miljoen. (2005: € 26,6 miljoen).

Garantievoorziening

	€
saldo per 1 januari	318
onttrekkingen	-/- 543
toevoegingen	565
saldo per 31 december	<u>340</u>

Handels- en overige schulden

	2006	2005
	€	€
handelsschulden	8.954	8.066
schulden uit hoofde van investeringen	511	635
overige	8.334	7.607
totaal	17.799	16.308

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen groepsmaatschappijen (in € x miljoen)	< 1 jaar	> 1 jaar en < 5 jaar
	€	€
huur gebouwen	0,3	0,2
operationele leases van voertuigen	0,4	0,3

Er zijn geen verplichtingen langer dan 5 jaar.

Afgegeven garanties door groepsmaatschappijen voor huur van gebouwen € 0,1 miljoen en overige € 0,3 miljoen.

Opbrengsten

Markten	2006	2005
	€	€
eindgebruikersmarkt	93.034	77.340
toeleveranciersmarkt	45.858	44.457
interne leveringen	-/- 383	-/- 411
	138.509	121.386

Tot de toeleveranciersmarkt behoren de marktgroepen Power Supplies en Specials. Alle overige marktgroepen behoren tot de eindgebruikersmarkt.

Geografische afzetgebieden	2006	2005
	€	€
Nederland	71.887	59.700
overig EU	53.053	48.711
overig Europa	2.314	1.933
Noord-Amerika	8.514	8.856
overige landen	2.741	2.186
	138.509	121.386

Kosten onderzoek en ontwikkeling

	2006	2005
	€	€
totaal kosten	12.047	11.335
afschrijvingen incl. overige waardeveranderingen	1.065	467
geactiveerde kosten en subsidies	-/- 2.317	-/- 1.817
	10.795	9.985

Gemiddeld aantal medewerkers

	2006	2005
Nederland	548	547
overig EU	71	67
totaal	619	614

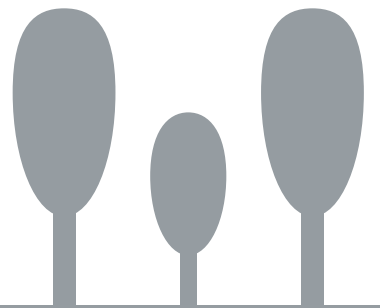
Sociale lasten

	2006	2005
	€	€
VUT- en pensioenlasten, basis toegezegde pensioenen	1.664	1.519
VUT- en pensioenlasten, basis beschikbare premie	46	42
overige sociale lasten	3.664	3.552
totaal	5.374	5.113

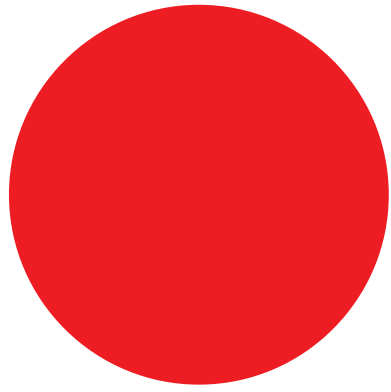
Bezoldiging directie

	periodiek inkomen	pensioen kosten	totaal 2006	totaal 2005
	€	€	€	€
A.J. Westendorp	292	45	337	-/- 104
W. Badenhop	239	23	262	303
R.M. Wegman	239	18	257	256

Het bezoldigingsbeleid wordt in de bijlage "Nedap Corporate Governance" toegelicht.

Verruimen

Bezoldiging commissarissen

Totaal vaste beloningen 5 commissarissen € 83 (2005: € 86).

	2006	2005
	€	€
A. van der Velden	22	13
J.P. Bahlmann	18	18
A.J. Berkhout	18	18
M. Veninga	18	10
A. van der Klooster	7	18
D.M.N. van Wensveen	-	9

Afschrijvingen

	2006	2005
	€	€
ontwikkelingskosten	673	540
bedrijfsgebouwen	1.030	938
machines en installaties	1.506	1.647
andere vaste bedrijfsmiddelen	3.588	3.156
totaal	6.797	6.281

Winsttaandeel geassocieerde deelneming

Betreft aandeel in het resultaat van Nedap France S.A. te Bezons, Frankrijk.

Belastingen

De effectieve belastingdruk bedraagt 29,5% en ligt daarmee 0,1% onder het tarief van de vennootschapsbelasting in Nederland.

Dit verschil is het saldo van de tariefsverlaging in Nederland (0,6%) en de hogere tarieven in het buitenland (0,5%).

Winst toekomend aan minderheidsbelang

Dat deel van het nettoresultaat van onze dochtermaatschappijen dat aan minderheidsaandeelhouders toekomt.

Balans Nedap N.V. per 31 december

(€ x 1.000)

	2006	2005
	€	€
Actief		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	5.065	4.612
Materiële vaste activa	35.434	37.195
Financiële vaste activa	8.280	6.589
	48.779	48.396
Vlottende activa		
Voorraden	18.511	14.548
Handels- en overige vorderingen	24.473	20.477
Liquide middelen	246	1.886
	43.230	36.911
	92.009	85.307

Passief

Eigen vermogen		
Geplaatsd kapitaal	669	669
Wettelijke reserves	5.737	5.205
Overige reserves	34.987	34.682
	41.393	40.556
Onverdeelde winst	12.340	8.534
	53.733	49.090
Voorzieningen	4.927	5.316
Langlopende verplichtingen	14.000	14.000
Kortlopende verplichtingen	19.349	16.901
	92.009	85.307

Winst- en verliesrekening Nedap N.V.

(€ x 1.000)

	2006	2005
	€	€
Resultaat vennootschap na belastingen	9.183	6.578
Resultaat van deelnemingen na belastingen	3.157	1.956
	12.340	8.534

Toelichting behorende tot de jaarrekening Nedap N.V.

(€ x 1.000, tenzij anders vermeld)

Grondslagen voor financiële verslaggeving

Ingevolge art. 362 lid 8 Boek 2 BW wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid om voor de vennootschappelijke jaarrekening Titel 9 Boek 2 BW te hanteren met toepassing van de waarderingsgrondslagen van de geconsolideerde jaarrekening. Door gebruik te maken van deze optie wordt aansluiting behouden tussen het geconsolideerde en enkelvoudige eigen vermogen.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aanvaard binnen de Europese Unie. Voor een beschrijving van de bij deze standaarden behorende waarderingsgrondslagen wordt verwezen naar de grondslagen bij de financiële verslaggeving van de geconsolideerde jaarrekening.

Onder 'Financiële vaste activa' worden deelnemingen opgenomen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend. Deze deelnemingen worden gewaardeerd volgens de equity methode. Bij de bepaling van de equity methode worden de waarderingsgrondslagen van de geconsolideerde jaarrekening gehanteerd. Deelnemingen met een negatieve equitywaarde worden op nul gewaardeerd. De negatieve equitywaarde wordt in mindering gebracht op de vorderingen op deze deelnemingen.

Verstreckte leningen aan groepsmaatschappijen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Ingevolge art. 402 Boek 2 BW wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een gecompriëerde vennootschappelijke winst- en verliesrekening te verstrekken.

Immateriële en materiële vaste activa

	imma- teriële vaste activa	bedrijfs- gebouwen en terreinen	machines en installaties	andere ¹⁾ vaste bedrijfs- middelen	in uitvoering en vooruit- betalingen	totaal materiële vaste activa
	€	€	€	€	€	
ultimo 2004:						
aanschaffingswaarde	5.340	27.936	25.992	44.284	645	98.857
afschrijving	1.409	7.882	16.745	36.111		60.738
boekwaarde	3.931	20.054	9.247	8.173	645	38.119
mutaties 2005:						
investering	1.167	631	532	2.717	367	4.247
gereedgekomen activa in uitvoering				645	-/- 645	-
desinvestering				-/- 36		-/- 36
afschrijving	-/- 486	-/- 938	-/- 1.647	-/- 2.550		-/- 5.135
saldo mutaties	681	-/- 307	-/- 1.115	776	-/- 278	-/- 924
ultimo 2005:						
aanschaffingswaarde	6.393	28.567	26.524	47.614	367	103.072
afschrijving	1.781	8.820	18.392	38.665		65.877
boekwaarde	4.612	19.747	8.132	8.949	367	37.195
mutaties 2006:						
investering	1.474	339	606	2.485	454	3.884
gereedgekomen activa in uitvoering				367	-/- 367	-
desinvestering			-/- 87	-/- 62		-/- 149
afschrijving	-/- 556	-/- 945	-/- 1.506	-/- 3.045		-/- 5.496
overige waardeveranderingen	-/- 465					
saldo mutaties	453	-/- 606	-/- 987	-/- 255	87	-/- 1.761
ultimo 2006:						
aanschaffingswaarde	7.867	28.906	26.994	50.056	454	106.410
afschrijving incl. overige waardeveranderingen	2.802	9.765	19.849	41.362		70.976
boekwaarde	5.065	19.141	7.145	8.694	454	35.434

¹⁾ matrijzen, stempels, meet- en testapparatuur, inventaris, computersystemen en transportmiddelen.

De materiële vaste activa zijn verzekerd tegen nieuwwaarde.

Tot zekerheid van voldoening van al hetgeen verschuldigd is aan de bank, is het recht van hypotheek verleend voor een bedrag van € 11.345 op onroerende zaken.

De totale oppervlakte van onze terreinen bedraagt 52.000 m², waarvan nog ca. 5.000 m² kan worden bebouwd.

Ultimo van het jaar bedraagt het bedrag van aangepane verplichtingen € 1.344 (2005: € 0).

Financiële vaste activa

	2006	2005
	€	€
waarde deelnemingen per 1 januari	6.589	5.392
resultaat van deelnemingen	3.157	1.956
winstuitkering van deelnemingen	-/- 2.116	-/- 1.601
ten gunste vorderingen op deelnemingen	-/- 530	-/- 391
overige mutaties	-/- 62	-/- 12
	<hr/>	<hr/>
waarde deelnemingen per 31 december	7.038	5.344
verstekte leningen aan deelnemingen	1.274	1.277
aflossing leningen door deelnemingen	-/- 32	-/- 32
	<hr/>	<hr/>
totaal	8.280	6.589

Voor de leningen zijn zekerheden verstrekt op onroerende zaken voor een bedrag van € 2.000 (2005: € 1.149).

Vorraden

	2006	2005
	€	€
grondstoffen en onderdelen	10.261	7.118
producten in bewerking	1.802	1.484
gereed product en handelsgoederen	6.448	5.946
	<hr/>	<hr/>
totaal	18.511	14.548

Handels- en overige vorderingen

	2006	2005
	€	€
handelsvorderingen	19.339	15.599
belasting over de winst	-	-
vorderingen op deelnemingen	3.297	3.214
overige	1.837	1.664
totaal	24.473	20.477

De voorziening voor oninbaar geachte posten bedraagt ultimo 2006: € 153 (2005: € 94)

Liquide middelen

	2006	2005
	€	€
kas	8	10
banken	238	1.876
totaal	246	1.886

Wettelijke reserves

	2006	2005
	€	€
geactiveerde ontwikkelingskosten	5.022	4.496
niet vrij uitkeerbare winst deelnemingen	715	709
totaal	5.737	5.205

Overige reserves

	2006	2005
	€	€
saldo per 1 januari	34.682	34.115
ingehouden winst	837	1.707
toevoeging wettelijke reserve	-/- 532	-/- 1.134
wijziging wisselkoersen	-	-/- 6
saldo per 31 december	34.987	34.682

Voorzieningen

	2006	2005
	€	€
personeelsvoorzieningen	3.917	3.923
uitgestelde belastingverplichtingen	758	1.123
garantievoorziening	252	270
totaal	4.927	5.316

Personeelsvoorzieningen

	2006	2005
	€	€
contante waarde van de toegekende pensioen- en VUT-aanspraken	38.514	35.957
reële waarde van fondsbeleggingen	37.786	36.462
tekort of overschot(-/-) in het fonds	728	-/- 505
nog niet geamortiseerde actuariële resultaten	3.189	4.428
saldo per 31 december	3.917	3.923

Hiervan heeft € 946 een kortlopend karakter (2005: € 715).

De uitgangspunten voor deze voorzieningen zijn per ultimo van het jaar:

disconteringsvoet	4,70%	4,30%
verwacht rendement op pensioenactiva	4,90%	4,40%
jaarlijkse salarisstijging voor indexatie	2,00%	2,00%
jaarlijkse stijging van de ingebouwde franchise	2,00%	2,00%

Daarnaast worden de gebruikelijke kansstelsels gehanteerd.

Mutatie personeelsvoorzieningen:

	€
saldo per 1 januari	3.923
kosten opgebouwde rechten	1.315
rente over de verplichting	1.621
verwacht rendement op fondsbeleggingen	-/- 1.388
amortisatie	-/- 51
betalingen	-/- 1.503
saldo per 31 december	3.917

Uitgestelde belastingverplichtingen

	2006	2005
	€	€
immateriële vaste activa	1.082	1.506
materiële vaste activa	75	-/- 104
voorraden	105	115
vorderingen	-/- 233	-/- 348
voorzieningen	-/- 271	-/- 46
totaal	758	1.123

De uitgestelde belastingenverplichtingen hebben overwegend een langlopend karakter.

Garantievoorziening

	€
saldo per 1 januari	270
onttrekkingen	-/- 465
toevoegingen	447
saldo per 31 december	<u>252</u>

De garantievoorziening heeft overwegend een kortlopend karakter.

Langlopende verplichtingen

Dit betreft een kredietfaciliteit van maximaal € 14,0 miljoen welke eindigt per 1 juli 2010. Onder deze faciliteit kunnen bedragen worden opgenomen van tenminste € 0,5 miljoen met een looptijd van minimaal 1 en maximaal 12 maanden. De rentevoet is gelijk aan het Euribor tarief vermeerderd met een opslag van 0,5 procent.

Kortlopende verplichtingen

	2006	2005
	€	€
bankiers	4.012	5.165
belasting en premies sociale verzekeringen	1.254	651
handels- en overige schulden	14.083	11.085
totaal	19.349	16.901

Bankiers

Het maximum op te nemen bedrag in rekening-courant bedraagt € 20,5 miljoen.

Belastingen en premies sociale verzekeringen

	2006	2005
	€	€
belastingen over de winst	470	64
overige belastingen en premies sociale verzekeringen	784	587
totaal	1.254	651

Handels- en overige schulden

	2006	2005
	€	€
handelsschulden	7.101	4.916
schulden uit hoofde van investeringen	376	115
overige	6.606	6.054
totaal	14.083	11.085

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Afgegeven bankgaranties voor groepsmaatschappijen € 2,6 miljoen.

Groenlo, 15 maart 2007

De raad van commissarissen

A. van der Velden, voorzitter
J.P. Bahlmann, vice-voorzitter
A.J. Berkhout
M. Veninga

De directie

A.J. Westendorp
W. Badenhop
R.M. Wegman

“Ontsporen”

Overige gegevens

Accountantsverklaring

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag op pagina 34 tot en met 67 opgenomen jaarrekening 2006 van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek "Nedap" te Groenlo gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening. De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans per 31 december 2006, winst- en verliesrekening, mutatieoverzicht eigen vermogen en kasstroomoverzicht over 2006 alsmede uit een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen. De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit de enkelvoudige balans per 31 december 2006 en de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2006 met de toelichting.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de vennootschap. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de entiteit heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel betreffende de geconsolideerde jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek “Nedap” te Groenlo per 31 december 2006 en van het resultaat en de kasstromen over 2006 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW.

Oordeel betreffende de enkelvoudige jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek “Nedap” te Groenlo per 31 december 2006 en van het resultaat over 2006 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e BW melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Arnhem, 15 maart 2007

KPMG ACCOUNTANTS N.V.

E.J.L. van Leeuwen RA

Vijf jaar Nedap

	IFRS			Nederlandse verslaggevingsregels	
	2006	2005	2004	2003	2002
Exploitatie					€ x 1.000
Opbrengsten	138.509	121.386	124.444	123.850	116.893
Salarissen en sociale lasten	35.818	33.856	33.606	33.285	32.399
Bedrijfswinst	17.456	13.003	16.757	16.422	13.726
– in % van de opbrengsten	12,6	10,7	13,5	13,3	11,7
Rentelast	709	561	445	409	716
Winst na belastingen	12.424	8.663	11.362	10.850	9.004
– in % van het eigen vermogen ¹⁾	29,9	21,2	29,1	25,8	22,4
– in % van de opbrengsten	9,0	7,1	9,1	8,8	7,7
Afschrijvingen incl. overige waardeveranderingen	7.262	6.281	6.250	6.092	5.601
Cashflow	19.686	14.944	17.612	16.942	14.605
Toegevoegde waarde per medewerker ²⁾	141	124	130	128	120
Winstbestemming					€ x 1.000
Uit te keren winst aandeelhouders	11.043	7.697	9.571	8.567	7.161
Ingehouden winst	1.297	837	1.707	2.170	1.809
Winst minderheidsbelang	84	129	84	113	34
Per aandeel van € 0,10					in €
Cashflow	2,94	2,23	2,63	2,53	2,18
Winst voor aandeelhouders	1,84	1,28	1,69	1,60	1,34
Dividend	1,65	1,15	1,43	1,28	1,07
Hoogste koers	31,80	33,50	28,37	20,00	18,25
Laagste koers	26,00	26,90	19,55	13,00	10,00
Koers ultimo	27,75	27,30	28,37	19,70	12,80
Koers/winstverhouding ultimo	15	21	17	12	10
Aantal medewerkers					
Ultimo	618	613	602	595	616
Gemiddeld in het jaar	619	614	602	610	626

	IFRS			Nederlandse verslaggevingsregels	
	2006	2005	2004	2003	2002
Financiering					€ x 1.000
Aandelenkapitaal	669	669	671	671	671
Reserves	40.724	39.887	38.186	41.184	39.412
Minderheidsbelang	223	246	188	195	138
Eigen vermogen exclusief onverdeelde winst	41.616	40.802	39.045	42.050	40.221
Onverdeelde winst	12.340	8.534	11.278	10.737	8.970
Eigen vermogen	53.956	49.336	50.323	52.787	49.191
Langlopende verplichtingen	20.204	18.726	18.749	15.101	14.353
Kortlopende verplichtingen	27.901	26.973	26.956	23.284	19.543
Totaal	102.061	95.035	96.028	91.172	83.087
Eigen vermogen ¹⁾ in % totaal vermogen	40,8	42,9	40,7	46,1	48,4
Kapitaalgebruik					€ x 1.000
Vaste activa	49.373	48.645	47.139	39.955	38.032
Voorraden	20.198	15.235	18.463	14.483	12.552
Handels- en overige vorderingen	29.619	26.745	29.010	35.225	31.334
Liquide middelen	2.871	4.410	1.416	1.509	1.169
Vlottende activa	52.688	46.390	48.889	51.217	45.055
Totaal	102.061	95.035	96.028	91.172	83.087
Investeringen in vaste activa	8.202	8.127	13.191	8.324	6.243
Voorraden in % van de opbrengsten	14,6	12,6	14,8	11,7	10,7
Gemiddelde krediettermijn handelsdebiteuren in weken	8	8	9	9	9

¹⁾ onder eigen vermogen wordt verstaan het eigen vermogen exclusief onverdeelde winst

²⁾ onder toegevoegde waarde per medewerker wordt verstaan de som van de opbrengsten en voorraadmutatie minus de materiaalkosten gedeeld door het gemiddeld aantal medewerkers

Statutaire bepaling inzake de winstbestemming conform artikel 45

Lid 1:

Jaarlijks wordt door de directie en de raad van commissarissen vastgesteld welk deel van de winst – het positieve saldo van de winst- en verliesrekening – wordt gereserveerd.

Lid 2:

Uit de winst na reservering volgens het voorgaande lid, wordt op de preferente aandelen een dividend uitgekeerd waarvan het percentage gelijk is aan de som van de gewogen gemiddelden van de depositorente van de Europese Centrale Bank – gewogen naar het aantal dagen waarover de uitkering geschiedt – verhoogd met drie procent (3%) of een zoveel lager bedrag als uit de uitkeerbare winst beschikbaar is. Het dividend op de preferente aandelen wordt berekend over het gestorte deel van het nominaal bedrag.

Lid 3:

Het daarna overblijvende wordt als dividend op de gewone aandelen uitgekeerd.

Lid 5:

Bovendien wordt indien over enig jaar verlies is geleden over dat jaar geen dividend uitgekeerd. Ook in volgende jaren kan eerst uitkering van dividend plaatshebben nadat het verlies door winst is goedge maakt.

De algemene vergadering kan echter op gezamenlijk voorstel van de raad van commissarissen en de directie besluiten zulk een verlies te delgen ten laste van het uitkeerbaar deel van het eigen vermogen.

Winstbestemming

€ x 1.000

Winst aandeelhouders	12.340
overige reserves	1.297
	<hr/>
dividend uit te keren op de gewone aandelen	11.043

Stichting Preferente Aandelen Nedap

Door de vennootschap is in 1993 optie verleend aan de Stichting Preferente Aandelen Nedap tot het nemen van preferente aandelen.

Hierdoor en door de samenstelling van het bestuur van de Stichting is een zo groot mogelijke zekerheid ingebouwd, dat bij een poging tot overname van Nedap door een derde, alle bij de eventuele overname betrokken belangen evenwichtig en objectief kunnen worden afgewogen.

Het bestuur van de Stichting bestaat thans uit de volgende personen:

Dr. J.C.M. Hovers, voorzitter
Mr. J.C. Jaakke, plaatsvervangend voorzitter en secretaris
Drs. H.J.G. Kruisinga, plaatsvervangend secretaris
Mevr. A.J. Brink-Grootoenk
Ir. A. van der Velden

Naar het gezamenlijk oordeel van de bestuurders van deze Stichting en Nedap is de Stichting Preferente Aandelen onafhankelijk van Nedap, één en ander in de zin als bedoeld in bijlage X van het Fondsenreglement.

Profielchets raad van commissarissen

Nedap is een middelgrote onderneming waarvan het langetermijnbeleid gericht is op het creëren van duurzame meerwaarde voor klanten, medewerkers en aandeelhouders. Dit wil zij bereiken door autonome groei van opbrengsten en winst, waarbij diversificatie en vernieuwing, op basis van de expertise die de onderneming heeft, een centrale rol spelen.

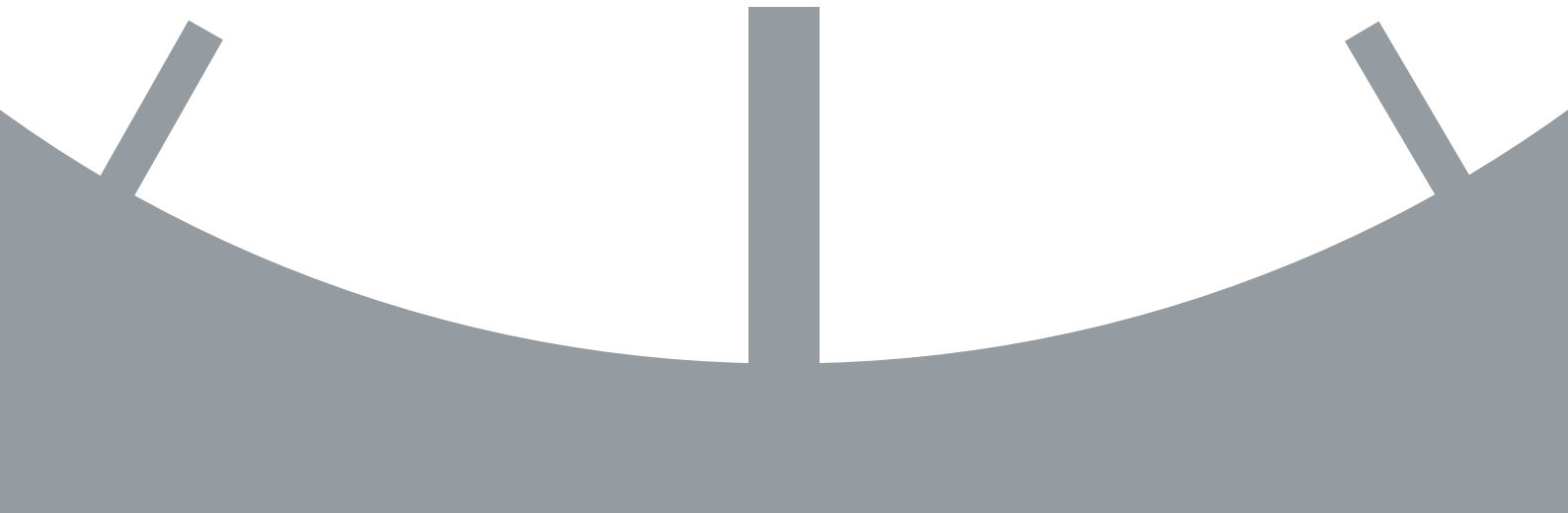
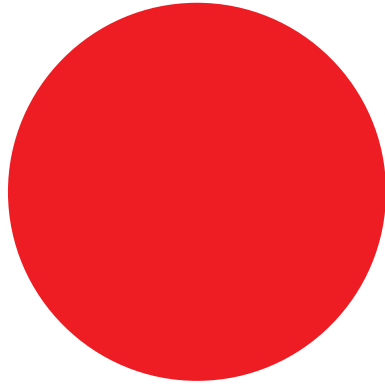
Bij het toezicht houden op de directie dient de Raad rekening te houden met deze uitgangspunten. Voorts moet hij de directie met raad ter zijde staan.

Hiertoe moet de Raad evenwichtig zijn samengesteld waarbij bestuurlijke ervaring, brede kennis op het gebied van financiën, techniek en industriële marketing, gepaard gaan met affiniteit met en gevoel voor:

- ondernemerschap;
- ‘hands-on’ management in een “platte”, op onderscheidend vermogen gebaseerde organisatie;
- een organisatie, waar verkoop, ontwikkeling en fabricage als een eenheid werken;
- een op verantwoordelijkheid gerichte manier van werken;
- het creatieve proces van vernieuwen;
- maatschappelijke ontwikkelingen.

In zijn algemeenheid dient de Raad een kritische opstelling ten opzichte van de directie te hebben. De leden dienen onafhankelijk van de vennootschap en van elkaar te zijn en over complementaire kwaliteiten te beschikken.

De omvang van de Raad zal structureel niet meer dan vijf leden omvatten.

Gegevens commissarissen

Ir. A. van der Velden (66), voorzitter

Brede bestuurlijke ervaring, grondige kennis op technologisch gebied, kennis van en ervaring met aandeelhouders, financieel inzicht, organisatorische kennis en communicatieve vaardigheden.

Nationaliteit	: Nederlandse
Functies	: Lid Raad van Toezicht Stichting Energieonderzoek Centrum Nederland Plaatsvervangend voorzitter Commissie voor de milieueffectrapportage Lid Commissie Ontwikkelingssamenwerking/Adviesraad Internationale Vraagstukken Oud-Executive Director Corus Group plc.
Eerste benoeming	: 24 mei 2005
Lopende termijn	: 2005–2007
Commissariaten	: Stork N.V. TKH Group N.V. Vitens N.V.

Mw. Prof.dr. J.P. Bahlmann (56), vice-voorzitter

Brede bestuurlijke ervaring, alsmede kennis en ervaring op het gebied van ondernemingsstrategie, en op het gebied van het aanpassen van organisaties in een veranderende omgeving.

Nationaliteit	: Nederlandse
Functies	: Commissaris bij het Commissariaat voor de Media Deeltijd hoogleraar bedrijfseconomie Universiteit Utrecht Organisatieadviseur Lid Bestuur de Baak Management Centrum VNO-NCW Oud-directeur Strategie Rabobank Groep Utrecht Oud-directeur/hoogleraar Centre for Organisational Learning and Change Nyenrode University Voormalig voorzitter/lid raad van commissarissen Stichting Woonbelangen Weidegebied, Alisun b.v., Stork N.V., Rabobank Rotterdam, De Nieuwe Unie, Stichting kunstzinnige vorming Rotterdam e.a.
Eerste benoeming	: 29 mei 1997
Lopende termijn	: 2005–2009
Commissariaten	: Triodosbank N.V. Canisius Wilhelmina Ziekenhuis

Prof.dr.ir. A.J. Berkhout (66)

Brede bestuurlijke ervaring, brede technische achtergrond en kennis en ervaring met betrekking tot innovatieve processen, alsmede vermogen om technische kennis om te zetten in commerciële activiteiten.

Nationaliteit	: Nederlandse
Funcities	: Hoogleraar Innovatiemanagement TU Delft Hoogleraar Geofysica TU Delft Wetenschappelijk directeur 'DELPHI' consortium Lid Raad van Advies TU Twente Voormalig lid College van Bestuur, Technische Universiteit Delft Medeoprichter van Delft Geophysical B.V. (nu onderdeel van Schlumberger), Jason Geosystems B.V. (nu onderdeel van FUGRO), Birch Wood Acoustics B.V. (huidige ACS B.V.) Voormalig lid Raad van Toezicht 'Leidse sterrenwacht'
Eerste benoeming	: 29 mei 1997
Lopende termijn	: 2004–2008
Commissariaten	: geen

Drs. M. Veninga (56)

Brede bestuurlijke ervaring, kennis van en ervaring met aandeelhouders, brede kennis op het gebied van ondernemingsstrategie, ondernemingsfinanciering en industriële marketing, affiniteit met en gevoel voor het creatieve proces van vernieuwen.

Nationaliteit	: Nederlandse
Funcities	: Voorzitter Raad van Bestuur Gamma Holding N.V. Voormalig lid Raad van Bestuur Gamma Holding N.V. Voormalig lid Management Board/CFO Koninklijke Sphinx Gustavsberg Voormalig lid Executive Board/CFO Packaging N.V. Koninklijke KNP BT Oud VP Finance & Administration Taiwanees Semiconductor Manufacturing Cie. (TSMC) – Philips Electronics
Eerste benoeming	: 24 mei 2005
Lopende termijn	: 2006–2010
Commissariaten	: Van Diepen Scheepsbouw Elkerliek Ziekenhuis

Ondernemingen en leiding

**N.V. Nederlandsche
Apparatenfabriek “Nedap”**
Parallelweg 2
7141 DC Groenlo

A.J. Westendorp, voorzitter (63)
W. Badenhop (52)
drs. R.M. Wegman (40)

G.J.M. Ezendam (54), controller

Marktgroepen

Agri	drs. R.M. Wegman (40)
AVI	ing. J. Somsen (42)
Bibliotheken	W. Badenhop (52)
Education	H. Klunder (51)
Healthcare	ing. R. Schuurman (37)
Locker Management Systems	H.S.J. Schipper MBA (35)
New Business	ing. J.H.L. Hogen Esch (62)
Power Supplies	ing. A.G.M. Scharenborg (51)
Retail Support	W. Badenhop (52)
Security Management	B.J. Palamba bba (39)
Specials	ing. H.B.M. Steentjes (55)
Verkiezingssystemen	ir. M. Schippers (41)
CIMPL	G. Demkes (61)

Nedap België
Kerkhofstraat 6 B10
1800 Vilvoorde
België

P. Vervinckt (62)

Nedap Beveiligingstechniek B.V.
Groenekanseweg 24A
3737 AG Groenekan

R.C. de Jong (56)

Inventi B.V.
Industrieweg 20
7161 BX Neede

W.F. Smalbil (36)
A.J. Westendorp (63)

Nsecure B.V.
Lübeck 2
2993 LK Barendrecht

J. van Driel (46)

Nedap France S.A.
1-7 Rue Henri de France
95871 Bezons
Frankrijk

C. Paijens (47)
A. Sot (51)

**Nedap GmbH,
Vertrieb von Sicherheitstechnik**
Otto-Hahnstrasse 3
40670 Meerbusch
Duitsland

G.J.M. Ezendam (54)

Nedap Deutschland GmbH
Otto-Hahnstrasse 3
40670 Meerbusch
Duitsland

G.J.M. Ezendam (54)

Nedap Great Britain Ltd.
1, Hercules House
Calleva park
Aldermaston, Berkshire
RG78DN Groot-Brittannië

L.W.C. Holweg (37)

Nedap Iberia S.A.
Avenida de los Llanos 18
28430 Alpedrete Madrid
Spanje

A. Carmona Badillo (47)

Drukkerij Tesink B.V., Zutphen Grafisch ontwerp en illustraties Studio Kluijff, 's-Hertogenbosch
www.nedap.com Nedap N.V. Postbus 6, NL-7140 AA Groenlo T +31(0)544 471111 F +31(0)544 463475
Zetwerk en Druk Drukkerij Tesink B.V., Zutphen Grafisch ontwerp en illustraties Studio Kluijff, 's-Hertogenbosch

